

AUSTRALSKÉ

listy

IN AUSTRALIA POSTAGE PAID
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID

AUSTRALSKÉ LISTY

ČÍSLO : 85 - 86

září - říjen 1998

Print Post Approved

PP 242296 /00084

\$ 5.20

Salla terrena Serényho paláce ve Valdštejnské ulici na Malé Straně, Giov. Santini, 1712-13

L. & G. Pergl

Česká Optická Firma

57 Pelham Street
CARLTON VIC. 3053
Tel: (03) 9663 6242

ZNOJEMSKÉ OKURKY !!

K dostání v Sydney
za velkoobchodní ceny
Máte - li zájem
Mirek - 9890 9953 po 3. hod.

DENTAL PROTESIS

ODBOBNÝ ZUBNÍ PROTETIK
nabízí své služby, ve zvláštních případech
(stáří, nemoc atd.) ošetření doma možné,
(soukromé pojištění vyplácí
předem domluvenou částku)
Další informace
na čísle: **(02) 9388 2216**
mluvíme česky i slovensky
425 Old South Head Road
North Bondi NSW 2026

Hledáte příbuzné a známé?
Nabízíte služby a servis?
Máte zájem o seznámení?
Využijte

AUSTRALSKÉ LISTY !!!

Česky mluvící solicitor / právník a advokát
vám nabízí služby
Vynikající znalost českého a australského práva.
Kontaktujte: Vladimíra Gazdíka

V. GAZDIK LL.B. & CO. SOLICITORS

Vladimír Gazdík LL.B.
Solicitor & Advocate CR

1A/6 Wongala Crescent
Beecroft NSW 2119 Australia
Telephone: (02) 9980 1301
Facsimile: (02) 9980 9375

Mobile: 016 274 734
After Hours: (02) 9980 7908
Appointments: (047) 87 6336

contact

PRINTING
A.C.N. 002 887 238

**NAVRHNEME
GRAFICKY UPRAVÍME
KVALITNĚ VYTISKNEME
BAREVNĚ I ČERNOBÍLE
KATALOGY
OBCHODNÍ DOPISY
REKLAMNÍ NABÍDKY
SVATEBNÍ OZNÁMENÍ
VIZITKY
a další**

Unit 4, 175 Gibbes Street
CHATSWOOD, NSW, 2067, AUSTRALIA
Tel (02) 9417 8555 Fax (02) 9417 5510

APPLIED COMPUTER SYSTEMS

(Australia)

dodáváme celé systémy 'software' i 'hardware' pro
**MANUFACTURING, ENGINEERING
DESIGN, CAD/CAM
DESKTOP PUBLISHING
JOB COSTING, ACCOUNTING
MULTIMEDIA, DESKTOP VIDEO
České, EASTERN & WORLD FONTS
BUREAU SERVICE & TRAINING**

7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145

Tel: 02 9636 1873
Fax: 02 9631 2024
Mobile: 018 288 477

5th Floor 75 King St
Sydney NSW 2000

Tel: (02) 9262 1144
Fax: (02) 9262 4479

Plánujete cestu do Evropy?
Na zasedání zašleme náš katalog a zajistíme:
- levné letenky,
- ubytování,
- půjčení auta,
- zájezdy pro vaše australské přátele,
- pobyt v lázních,
- dovolenou na lodi,
- pojištění a profesionální servis.
Volejte Renatu - 9262 1144

Vážení čtenáři,

bliží se konec roku a s ním nejen nepříjemné zjištění, že jsme opět o rok starší, ale i stejně nepříjemné účtování. Vim, že řada z vás si představuje redakci AL, jako velkou kancelář s reportéry a sekretářkami. Skutečnost je jiná. Moje kancelář má asi 4 m čtvereční a v ní je nacpáno všechno. Komputery s databasemi, starý Macintosh, jehož český fond mi nejlépe vyhovuje, laser printer, který už také má svá nejlepší léta dávno za sebou a tiskárna. Kolem toho všeho se otáčí pouze jedna osoba - tedy já. Když je však těsně před vyjitím nového čísla, v redakci se promění můj celý dům, protože někam těch, více než 16 tisíc stránek složit musím. V obývacím pokoji trůní neuvěřitelný vynález mého muže, který mi pomáhá "zašpendlit" celé číslo jedním úderem nohy. Přístroj vypadá jakoby vyskočil z minulého století - hlavně, že pracuje.

Závěr roku je však o to těžší, že je třeba vyúčtovat peníze, a tak zase s hrůzou sleduji kolik lidí nezaplatilo, kolik jich mi dluží přinejmenším za půl roku. Našli se dokonce tací, kteří mi poslali krátký dopis: Neposilejte mi další čísla, nemám zájem. Jen je škoda, že dopis přišel včera, a jejich předplatné skončilo v prosinci loňského roku. Vim, jak často člověk zapomene a tak jsem je neupomínala. Jenže odhlásit noviny přece mohli už v tom loňském prosinci. Protože však australská pošta, ani firma, která mi dodává papír, není ochotná počkat se zaplacením až moji čtenáři vyrovnají své dluhy, rozhodla jsem se ke razantnímu kroku.

Prosím všechny, kteří mi dosud dluží peníze, aby co nejdříve vyrovnali dlužnou částku. Stačí se přece podívat na štítek s adresou a tam najdou datum dokdy mají předplaceno. V příštím čísle pak budu nucena uveřejnit jména dlužníků. Je mi to líto, ale protože prožívám tohle roční bilancování se stejným výsledkem už po osmé, musím zkusit trochu jinou metodu. Zvláště když dluh činí více než 4.500 dolarů. Těm slušným čtenářům se omlouvám a děkuji jim za spolupráci.

Jana Háberová

OSMDESÁT LET REPUBLIKY

Bořek Šindler

Tisícileté trvání českého státu v Evropě procházelo často bouřlivými změnami a když na sebe v roce 1918 vzala česká říše podobu moderní republiky zdálo se Čechům, že se obloha nad jejich zemí, tak dlouho předtím zachmuřená, konečně rozjasnila natrvalo. Snažili se tedy zapomenout, že praotec Čech to s tou hojností mléka a strdí nebral zcela vážně, že si posloužil nadsazenou metaforou a že zavedl své lidi na křižovatku evropských cest, kde bude v následujících stoletích čilý provoz. Ve své československé podobě byl novodobý pokračovatel českého království státem demokratickým a svobodným až do chvíle, kdy mu za přispění západních demokracií vrazil nůž do zad německý megaloman a zezadu dostal ránu od vlastního bratra. Český stát však přežil, vrátil se do své původní české podoby a zdá se, že vejde do dalšího století s nadějí začlenit se do širšího západoevropského společenství.

Obnovená nezávislost nám 28. října 1918 nespadla do lenošného klína. Byla výslednicí houževnatého českého úsilí od počátku devatenáctého století až do okamžiku, kdy se začaly kymáčet symboly českého pokoření a kdy čeští lidé spontánně vypudili Habsburky z Hradčan. Ty Habsburky, kteří se kdysi po dlouhletém úsilí vetřeli na český trůn v době tureckého nebezpečí, zvolení českými pány. Česká nezávislost byla ovšem také dilem domácího a zahraničního odboje za první světové války, doma vedeného nebojácnými politiky jako byli Kramář a Rašín a v zahraničí profesorem Masarykem - doma dříve vysmívaným a zatracovaným sociologem - a jeho mladými pomocníky Štefáníkem a Benešem. Masaryk také vynesl svůj největší trumf - stotisícovou československou armádu českých a slovenských legionářů. Banální fráze tvrdí, že nad pražským hradem zavládla vlajka svobodné a demokratické republiky s heslem Pravda vítězí. Vítězila ta pravda? Vítězí?

Je pýchou Čechů, že po celou dobu svého trvání až do napadení Hitlerem byla jejich republika majákem demokratických svobod a oasou pohody obklopenou diktaturami sousedů. Chloubou Čechů je i jejich volba prezidentů. Jen tři své prezidenty volili Češi svobodně - Masaryka, Beneše a Havla. Všichni tři dokázali být dobrými Čechy a zároveň uznávanými vzdělanci a Evropany bez jakýchkoli tendencí k diktatuře. Česká volba prezidentů není nutně důkazem české čistoty. Je však důkazem jisté moudrosti. Svobodní Češi by na Hradčanech prostě netrpěli tluchubu anebo tajrlíka - alespoň dosud nestrpěli.

Československo ale nepřišlo na svět bez porodních bolesti a strasti. Hned v prvních týdnech po svolání republiky se proti zřízení nového státu postavili Němci ze Sudet, zvyklí Čechům poroučet, byt byli za Rakouska v Čechách v menšině.

Stručný přehled rubrik

Osmdesát let republiky	01-02
Hra s ohněm	03
Zprávy	04-05
Krádež patří k bontonu	06-07
Špion, jemuž nevěřili	08-11
Nad dopisy čtenářů	12
Z tajů krás české řeči	13
Kultura	14
Jak zašit kapsu klokanovi	15
Perly a perličky	16 - 17
Nemoci slavných	18
Dobrou noc	19
Plachetníci kolem světa	20-22
Humor	23
Křižovka	24

Maďarští honvédi odmítli vyklidit Slovensko, kde během dvou prvních let musela Praha dvakrát vojensky zasáhnout. Navrátili se legionáři a Sokolové za vedení francouzských důstojníků mají hlavní zásluhu na definitivním vyhnání Maďarů z východní části tehdejší republiky včetně Podkarpatské Rusi. Maďaři pak po celých dalších dvacet let volali: Nem, nem šoha! Ne, ne, nikdy.

Slovensko, zdeptané po tisíciletém pustošení maďarských pánů, skýtal v roce 1918 obraz dokonale bídý. Snad také hlavně zásluhou Slováků Štefánika a Masaryka, po otci také Slováků, se tehdy Češi ujali obrovských investic do chudické země bez průmyslu a slovenské administrativy. Důležitou roli ovšem sehráli i slovenští vojáci v československé zahraniční armádě. Teprve po zřízení husté sítě slovenských škol včetně nové university v Bratislavě povstala slovenská země z trosek své dávné existence a zahladila Maďary podporovaný analfabetismus a všeobecnou zaostalost země. Poměry na Podkarpatské Rusi byly v době, kdy do země přišla česká administrativa, ještě daleko horší. Tam vytiskla Masarykova republika první školní učebnice v národní řeči Rusinů. Nebyly tedy počátky nového Československa záviděníhodné. Přesto se republika za obrovského nadšení domácích lidí brzy vypracovala na vzorný a svobodný evropský stát s velmi pokrokovým sociálním řádem a dovedla odolávat svodům sousedních diktatur až - nebojme se to říci - do svého posledního vydechnutí v říjnu 1938.

Pestrý osud občanů rozvrácené republiky během druhé světové války jen znovu dokázal překérnost existence jedné z velkých křižovatek Evropy. Slováci, požádavše ústy Hitlerova kolaboranta dr. Jozefa Tisa o ochranu Říše, trávili válečná léta v poměrně prosperitě svého slovenského státu. Ovšem bez jižního Slovenska ukofistěného spolu s Podkarpatskou Rusí Maďary a bez Košic, z nichž se zase stala Kassa. Sudetští Němci byli začleněni do své milované Třetí Říše a stali se - spolu se Slovaky - obránci Hitlerovy Nové Evropy. Z Čechů si Němci udělali protektorátní otroky a pustili českému národu žilou. Osud židovských spoluobčanů je nechvalně znám. Nejpestřejším kaleidoskopem snad prošli Těšíňané. Těšínsko zabrali na

podzim 1938 Poláci, o rok později bylo připojeno k Říši a jistou oblast východně od Těšína dostala za odměnu slovenská armáda, která tuto část bývalého jižního Polska obsadila během německého útoku na Varšavu. Po válce byli Němci násilně vysídleni a Podkarpatskou Rus prostě anektoval Sovětský svaz. Dnes žijí Podkarpatorusové v Ukrajině.

Po krátkém intermezzu poválečném se republiky lští, násilím a lžemi zmocnili komunisté a snažili se zatahnout Čechy tam, kde si nikdy nepřáli být: do sféry evropského Východu. Bylo ovšem v minulém století a počátkem našeho století v Čechách hnutí rusofilské a kupodivu jeden význačný vlastenec - dr. Karel Kramář - šel ve svých touhách tak daleko, že chtěl vidět panovat na Hradčanech ruskou romanovskou dynastii. Ale dnes a zejména poté, co následníci oné dynastie poctili republiku svými tanky a svým způsobem jednání, i ti nejruso-filštější Češi vystřízlivěli. K Moskvě už tak hned Čechy nikdo nepřítáhne.

Přežili tedy Češi římsko-byzantské konflikty, náporů středověkých Němců, papežské klatby, křížácké tažení, Habsburky, Hitlerovy pokusy o vyhlazení, naivní snahy bolševiků poroučet větru a dešti s tragickými následky a mají slušnou naději přežít i svoje vlastní tunelování a jiné nemoci zděděné po vzorném socialismu. Odluku Slováků po prohlášení slovenské samostatnosti v roce 1992 a následné rozštěpení Československa na dva státy Češi ne sice přímo vítali, přijali je však s jistou úlevou a nadějí na finanční vylepšení v historických zemích, na jejichž úkor docházelo k industrializaci Slovenska. Ale zcela charakteristicky si Češi ponechali třibarevnou československou vlajku, do níž kdysi byla modrá barva přidána na počest Slovenska.

Ač lidé doma národní svátek oslavují poněkud vlažně, my zahraniční Češi jej oslavujeme s plným vědomím národních a kulturních hodnot své rodné země. Víme dobře, že český stát patří mezi nejkulturnější a nejmírumilovnější země na světě. Víme, že české ruce pracovité skutečně jsou, když chtějí. Že Češi během staletí dovedli vytvořit hodnoty skutečně české, že jsme hudební velmocí a také velmocí všeobecně kulturní, a že naše země, kde voda hučí po lučinách a bory šumí po skalínách,

kde v sadě skví se jara květ, kde zemský ráj by mohl být napohled, že to je česká země, domov náš. Domáci holobrádkové nám to někdy upírají, my cizinou bloudivší však jsme svou českost a přání blaha své zemi z mysli nikdy nepustili. Ať tedy žije ten osmdvacátý říjen a Česká republika! Happy Birthday!

IN MEMORIAM

JOSEF BURŠÍK

1912 - 1998

Odešel na věčnost člověk zásluhný a vzácný. Přítel, rádce, vzorný manžel. Velký Čech, velký Moravan a rodák z Tlumačova. Dlouholetý Baťuv spolupracovník. Vyjimečně schopný organizátor, vtipný a pohotový řečník. Štědý podporovatel českých věcí. Toto všechno lze povědět jen a jen o jednom muži - o Josefu Buršíkovi, Jožinovi. Jeho srdce dotlouklo v úterý 20. října. Odpoledne byl ještě s chotí v sokolovně, když přijeli domů vzal na procházku kamaráda psíka, klesl a už tu byl srdeční záchvat. Do dvou dnů byl konec. Po promítnutí filmu o životě generála Píky někdo v sokolovně zavzpomínal, jak kdysi během války došel z Indie do Moskvy telegram, že Baťa dodá obuti československé východní armádě, a že generál sám odesílateli telegraficky poděkoval: poděkoval panu Josefu Buršíkovi. Od raného mládí se život tohoto vzácného člověka točil kolem Zlína, kolem Baťi a jeho podniku. Snad ve všech světdílech, ovšemže s počátky na rodném Zlínku, ale později hlavně v Indii a na Dálném Východě, nakonec v Austrálii. V rozmluvě s panem Buršíkem nikdy nechyběla slova o jeho bývalém šéfovi. "Jožin" byl pokladnicí moudrosti a vzpomínek na různé etapy Baťova pestrého života. Do poslední chvíle vyvíjel nevyčerpatelnou energii. Tou jeho bytost přímo sršela. Kde bylo třeba pomoci, pomohl. Tomuto člověku byla cizí jen jediná věc: lenost. Co vzal do ruky, to jeho. Bloudy kolem sebe netrpěl. Jeho paměť byla vynikající a vzpomínky sypal z obou rukávů. Choval-li se někdo po příkladu Masarykově, byl to on: nebál se a nekradl. Neměl ve zvyku lidi kolem sebe

zarmucovat. Pražák by řekl, že byl až do nedávna jako čamrda. Žil životem požehnaným a jen jedno mu prozřetelnost nedopřála: dítě. Nikdy o tom nehovořil, ale člověk si ho dovedl představit jako vynikajícího otce i děda. Zanechává zde v slzavém údolí vdovu, téměř celoživotní družku z rodného kraje, která s ním prožila více než půlstoletí v cizině. Celá krajanská obec bude truchlit. Odešel k Pánu velký člověk a pokorný syn...

Bořek Šindler

Hra s ohněm aneb Klausův velký gambit.

Riskantní způsob hry vyžaduje dobré nervy a štěstí. ODS však ze všech nejvíce riskuje.

Když ČSSD a ODS nepřipustily do parlamentu jiné poslance než své vlastní straníky, vyvolalo to dohady, zda smlouva uvedených stran neobsahovala nějaké tajné dodatky. Že tomu tak není, je nábílední. Proč by rozhodnutí o složení orgánů sněmovny vůbec muselo být těch několik dnů utajováno? Přesto je uvedené rozhodnutí ČSSD a ODS důležitým signálem, dokonce důležitějším, než byla ta nepravděpodobná a pro oba partnery nebezpečná existence "tajných dodatků".

Toto rozhodnutí je v rozporu s bohubíým tvrzením, vydávaným občas za důvod smlouvy největších stran, totiž že by vliv stran měl být úměrný počtu získaných hlasů. V takovém případě by totiž jeden ze čtyř členů předsednictva sněmovny musel mít jinou stranickou příslušnost než ČSSD a ODS. Přitom však je to postup v duchu dohody velkých stran, totiž snahy o vytlačení ostatních politických sil. Z uvedeného rozhodnutí plyne dvoji:

1) Dohoda mezi ČSSD a ODS zatím funguje a jejich spolupráce se rozvíjí.

2) Tato spolupráce má větší dosah než jen dodržování dohodnutých procedurálních pravidel. Jde o skutečnou, byť omezenou koalici, založenou na společném plnění jistého programu. Uskutečňování každého programu si přirozeně vynucuje stále nová rozhodnutí, nové "tajné dodatky", tajné v tom smyslu, že je partneři nevytrubují do světa, ale uskutečňují. Tyto "dodatky" musí být v našem případě tajné i z toho důvodu, že obě strany musí

vypouštět kouřovou clonu vzájemného nesouhlasu. Jinak by totiž voliči mohli nabýt dojmu, že jde o novou Národní frontu, a nikoli o dva politické soky. Příliš očividná spolupráce by podkopala beztak otřesenou důvěru v režim jako takový.

Vládne nám tedy koalice, přičemž hlavním a v podstatě jediným společným cílem obou stran je udržet se navzájem u moci. Dosahování politických cílů jen prostřednictvím právně nezávazné dohody je dlouhodobě neuspokojivé, protože je vždy závislé na dobré vůli partnera a na jiných, často nahodilých okolnostech. Kromě toho spolupráci s ideologickým protivníkem mohou obě strany u voličů jen ztratit a skutečná opozice (to jest KDU-ČSL, KSČM a US) toho bude jistě s radostí využívat. Proto je v logice věci, že se koaliční partneři budou snažit o co nejrychlejší změnu volebního systému, která by zvýhodnila ČSSD a ODS a znevýhodnila ostatní strany. V šachu se podobnému postupu říká gambit: Hráč obětuje pěšce nebo figuru (u nás část důvěry v upřímnost vůdců velkých stran) s cílem vyvolat u protivníka zmatek a dosáhnout rychlého útoku na jeho krále (na volební systém, a tím i na malé strany). Pokud se mu ovšem útok nevydaří, může kvůli ztracené figurce prohrát.

Až bude nový režim nastolen a vyzkoušen, smlouva v současné podobě skončí, protože již nebude mít smysl. To samozřejmě nevylučuje, že nevzniknou oboustranně výhodné "smlouvy" jiné, již nepsané, jako by mohla být dohoda o vzájemném přivírání očí nad korupci, pakt o neútočení na politickou klientelu druhé strany anebo domluva o rozparcelování celé ho státu na sféru vlivu ČSSD a ODS.

Riskantní způsob hry vyžaduje pevné nervy a štěstí. kdo riskuje více? Rozhodně ODS. Ta si hraje s ohněm nejen proto, že dostala trochu méně hlasů než ČSSD a že její vůdci porušili předvolební sliby více než Miloš Zeman. A nejen proto, že posarajevská ODS, tato zvláštní směs kultu osobnosti, pravicové rétoriky a levicové politiky, je velice nestabilní kvůli závislosti na Václavu Klausovi, který bude také stárnout, a tím ztrácet charisma. Především ji proti ČSSD, která již na levici nemá vážného

protivníka, znevýhodňuje skutečnost, že spojená síla KDU-ČSL a US se stále ještě může měřit se silou ODS. Navíc se ODS svým paktem se socialisty nejspíše posune doleva, takže zatím co dříve byla vnímána jako nejpravivovitéjší strana, bude nyní v očích voličů nejspíš v kleštích lidovců zleva a unionistů zprava. V případě dvoukolového většinového systému by moho navíc vadit to, že ODS nebyla příliš populární u těch, kdo ji nevolili a v souboji kandidátů ODS a KDU-ČSL/US by tak její reprezentant nemusel dostat podporu voličů jiných stran.

Jakkoli zatím volební politika KDU-ČSL a US vypadá dosti neškodně, mají obě tyto strany před sebou ještě možnost záchrany: pokusit se vytvořit věrohodnou a dostatečně silnou názorovou pravicovou alternativu k ODS. Pak by mohly být tím, kdo se směje naposledy. Ať už se jim to povede, nebo ne, bude pravice dlouho rozdrobena a oslabena. Pokud ČSSD zatím její Kavanové a Šloufové nezničí, má zřejmě o vítězství v příštích volbách postaráno.

Jak by mohl vypadat další vývoj, kdyby se uvedené hypotézy potvrdily a veřejné mínění se příliš neposunulo vzhledem k dnešku (například mimořádné úspěchy či neúspěchy nové vlády, odchodem Václava Klause nebo jiným politickým zemětřesením)? Pravděpodobných scénářů je více, typický může vypadat takto:

1998 - senátní volby vyhraje ČSSD, ODS dopadne neslavně hlavně díky dvoukolovosti volebního systému, protože může snadno prohrát, ať se utká s kýmkoli. Krom toho trpí nedostatkem populárních osobností. Koalice KDU-ČSL a US nějaké to křeslo získá, ale ústavní většinu vládní koalici nepřekáží. Relativní úspěch ji posílí.

1999 - změna volebního systému, nejspíše na jednokolový, vyhovující ČSSD a ODS, následně rozpad koalice ČSSD a ODS, která tím ztratí smysl. Kritický může být boj o státní rozpočet na rok 2000.

2000 - v předčasných volbách podle nového systému zvítězí ČSSD. Sestaví pravděpodobně vládu bez cizí pomoci. Pravicoví voliči zatím rozhodnou o tom, zda je ve volbách 2004 bude zastupovat ODS nebo KDU-ČSL/US. V novém volebním systému totiž dlouhodobě místo pro dvě pravicové strany nebude.

ZPRÁVY

Novináři se zeptali bývalého slovenského prezidenta Michala Kováče v jakém stavu, podle jeho názoru, jsou jednání vítězných stran?

V současnosti se úspěšně jedná o programových otázkách, neboť v programech těchto stran nejsou příliš velké rozdíly. Dojednávají se i koaliční dohoda, což je velmi důležité. V ní by měla být záruka stabilní vlády. Po dořešení těchto dvou důležitých věcí přistoupí vláda k udělování postů. Souběžně se diskutuje o balíku ekonomických otázek, který bude třeba přijmout po konstituování nové vlády.

Doporučoval jste využít času před svoláním parlamentu k tvrdým a jasným jednáním. Probíhají tato jednání podle vašich představ?

Myslím, že ano. Neztrácí se zbytečně čas, získávají se zkušenosti, mimo jiné i při práci s novináři. Z těch například vyplynulo, že se občas zbytečně zdůrazňují dílčí a okamžité problémy, například účast Strany maďarské koalice ve vládě. Strany se proto domluvily, že budou zveřejňovat pouze věci dohodnuté, nikoli rozjednané. Nechtějí plašit veřejnost a vytvářet prostředí, ve kterém by se špatně uzavírala každá dohoda. Co může v současné době udělat či neudělat HZDS?

Pravděpodobně se pokusí jednat. Představitelé všech opozičních stran však prohlásili, že o nové vládě s HZDS jednat nebudou. To znamená, že po ustanovení nového parlamentu nebude mít nový předseda jinou možnost než vyzvat k sestavení vlády vůdce opozičních stran. Ten bude mít do té doby patrně obsazení vládních křesel připraveno.

Vyjadřil jste ochotu kandidovat na místo prezidenta?

Ano, řekl jsem to hned po volbách, a trvám na tom. Ještě není ovšem vyřešen způsob volby prezidenta. Stále jsou ještě dva možné způsoby - buď volba parlamentní, nebo přímá. Zatím to spíše vypadá na volbu přímou. Strany, které ji prosazují, budou chtít projednat tuto možnost v parlamentu co nejdříve a přijmout řádný ústavní zákon. Pak by mohl být prezident zvolen do konce příštího ledna či počátkem února.

Šel byste do přímého souboje s Vladimírem Mečiárem? Při přímé volbě by mohla podobná situace nastat.

V tom případě bych kandidoval jen tehdy, kdybych měl velmi reálné šance.

Co je podle vás třeba udělat pro zlepšení česko-slovenských vztahů?

Jednat. Na tom jsme se shodli. Po částech obnovovat důvěru a chuť problémy řešit.

Pořad České televize Čtvrtníček bude mít zřejmě soudní dohru. "Diváci tento způsob humoru akceptovali a nehlídají v tom to, co jiní," tvrdí režisér pořadu Čtvrtníček, Šteindler. Pořad navazuje na někdejší Českou sodu. Pořad asi skutečně bude mít soudní dohru, protože autoři v něm ukázali moderátora Jána Zakopečníka a zpěvačku Petru Černockou způsobem, který se především jim samým nelibí. Zakopečník na technickou montáž svého obličejce na postavu nahého muže, reagoval

tak, že nechal v pořadu ČT Počasí odvysílat obrázky tří prasat s komentářem: Toto jsou pánové Čtvrtníček, Šteiner a Vávra. Za to obdržel pro zneužití veřejnoprávního vysílání k osobní obraně od vedení ČT pokutu. Petra Černocká, která byla opět pomocí technické montáže ukazována v nejrůznějších sexuálních pozicích, se prostřednictvím tisku vyjádřila, že celou věc bude řešit soud. Autor a režisér pořadu P. Čtvrtníček považuje kauzu kolem pořadu za pouhý humbukt, protože každému prý je jasné, že jde o humoristický pořad. Samozřejmě, že jsou lidé, kteří mají právo na to, aby se jim pořad nelibí, ať už jsou to meteorologové nebo zpěvačky. V tom, co paní Černocká zatím publikovala, už zcela jistě cítí soudní podtón a vyjadřovat se tedy bude až u případného soudu, i když to bude asi dost pracné. Ani herec M. Šteiner se nedomnívá, že pořad překročil obvyklé meze. A co se týká způsobu, jakým Zakopečník reagoval, krčil rameny: "Mně to nevadí. Sice jsem musel tři dny poslouchat, že jsem prase, ale to už prostě k této profesi patří."

Asi stovka restituentů, kteří již od roku 1990 marně usilují o navrácení majetků zabavených komunistickými soudy, se sešla před Úřadem vlády na pražském Benešově nábřeží. Demonstranti požadovali přímé jednání se zástupci vlády, především ministrem spravedlnosti Otakarem Motejlem. Neochota většiny úředníků a soudců při vydávání komunistických konfiskátů má totiž podle nich politické pozadí. Demonstrace se zúčastnili členové Svazu občanské sebeobran, ale i další restituenti a jejich právníci. "Pracuji přibližně na dvaceti kauzách, z nichž některé se vlečou od roku 1992," řekla advokátka z Českých Budějovic Elvira Tomášková. "Ani jedna dosud nebyla úspěšná, přestože se na ni vztahovaly závazné nálezy Ústavního soudu," uvedla s tím, že soudci nectí Ústavní pořádek, když ignorují právní názor nadřazených soudů. K restituentům přišla pouze ředitelka Odboru stížností a milosti Ministerstva spravedlnosti Hana Buršíková, spolu s ředitelem ministerstva sekretariátu. "Vaše problémy známe, vedeme četnou korespondenci s některými vašimi zástupci", promluvila k demonstrantům a slíbila jim, že sprostředkuje setkání s ministrem do několika týdnů. Restituenti se pak přesunuli na Pražský hrad.

Proti bývalému předsedovi vlády ČSSR Lubomíru Štrougalovi, který je podezřelý, že v roce 1986 úmyslně, mylně informoval obyvatele o havárii jaderné elektrárny v Černobylu, dosud nebylo zahájeno trestní stíhání. Úřad pro dokumentaci a vyšetřování zločinu komunismu (ÚDV) bude možnou trestní odpovědnost posuzovat ještě asi měsíc. Pokud ÚDV dojde k závěru, že Štrougal zatajil skutečný rozsah havárie úmyslně, může mu hrozit až patnáctiletý trest za zneužití pravomoci veřejného činitele a obecné ohrožení. Štrougal po Černobylské havárii 26. dubna 1986 vydal prostřednictvím ČTK zprávu, že občanům ČSSR nehrozí žádné nebezpečí. Oficiální místa přiznala teprve čtvrtého května, že na našem území došlo ke zvýšení radioaktivity, stále však tvrdila, že naměřené hodnoty záření nemohou ohrozit zdraví obyvatel. "Štrougal je v kauze Černobyl vlastně jediný z tehdejšího vedení KSČ, u něhož přichází v úvahu trestní stíhání," řekl nám mluvčí. ÚDV

Tomáš Hornof. Vyšetřovatel Úřadu Eduard Kočvara potvrdil, že ÚDV bude na případu pracovat ještě nejméně měsíc, než se rozhodne, zda Štrougala obviní. "Promlčení zatím akutně nehrozí," uvedl z tím, že ÚDV má na případné zahájení trestního stíhání Štrougala čas do konce příštího roku.

Možnosti léčby bývalého předsedy KDU-ČSL Josefa Luxe, u něhož lékaři v září rozpoznali onemocnění leukémií, byly tématem soukromého rozhovoru J. Luxe a manželky amerického prezidenta Hillary Clintonové s prezidentem Havlem a jeho chotí. Setkání se uskutečnilo v kavárně Slavie z iniciativy V. Havla a údajně se v něm hovořilo o možnosti léčby Luxe v USA. Prezident Havel nabídl pomoc hned po zjištění nemoci, takže nejde o nic překvapivého. Kromě toho je dnes docela normální, že pacient konzultuje svou léčbu s někým jiným. Díky tomu, že ředitel Ústavu hematologie a krevní transfuze, kde se Luxe ambulantně léčí, pracuje na část úvazku v Bostonu v prestižní klinice, spadající pod harvardskou univerzitu, konzultuje se léčba s americkými odborníky. Pokračuje hledání vhodného dárce krevní dřeně pro transplantaci v okolí přibuzenstva. teprve po tomto začneme hledat dárce mimo rodinu, což je obvyklý postup," řekl zástupce ředitele Ústavu P. Turek.

Povolební vývoj na Slovensku určí na mnoho let dopředu, jaká bude tvář celé střední Evropy. Až do roku 1989 byla Slovensko, nejdříve jako část Maďarska a později jako část Československa, neodmyslitelnou součástí středoevropského regionu, se kterým sdílelo všechno dobré i špatné. Vznik nezávislého Slovenska dával naději, že Slováci budou po staletích závislosti na jiných budovat svůj stát na základních principech, které jsou důležité pro budoucnost celého regionu: na demokracii, sebeurčení a integraci do sjednocující se Evropy. Vláda Vladimíra Mečiára napůl pohrbila demokracii i integritní aspirace Slovenska a z procesu sebeurčení učinila politický bič na politické oponenty a sousedy Slovenska. Neutěšený stav země není však jen problémem slovenským, je problémem mezinárodním. Další integrace Evropy, i rozšiřování Severoatlantické aliance jsou bez Slovenska nemyslitelné. Pokud by Slovensko i nadále mělo být jakýmsi vydeděncem, který nesplňuje základní kritéria, na nichž je založen proces sjednocování, středoevropský region nemůže být skutečně stabilní. Už z historie víme, že bez stability ve střední Evropě neexistuje stabilita celoevropská. Skutečnost, že Slovensko bylo vynecháno z první vlny rozšiřování NATO, je špatná nejen proto, že všechny země víšegradské čtyřky (Maďarsko, Polsko, Česká republika a Slovensko) tvoří z bezpečnostního hlediska jeden celek. Je špatná i proto, že členství Slovenska v NATO mohlo výrazně přispět ke zlepšení regionálních problémů, zejména v slovensko-maďarských vztazích. To, že Slovensko, kde žije půl miliónová maďarská menšina, nebude členem NATO, zatímco Maďarsko bude, by mohlo při konsolidaci sil na Slovensku způsobit problémy. Slovensko se již beztak stalo středem silného zájmu Moskvy. Vážnější než nepřijetí Slovenska do NATO však je skutečnost, že země pokulhává i v integraci do Evropské unie. To, že na řece Moravě a na Dunaji bude existovat hranice mezi NATO a zbytkem Evropy, je z hlediska středoevropské historie téměř

absurdní. Vybudování schengelské hranice mezi novými členy EU a Slovenskem by bylo vybudováním zdi mezi zeměmi, které jsou po staletí svázány historickým, společenským i kulturními tradicemi. Za touto zdí by se neocitlo pouze Slovensko, spolu s ním by se zde ocitla i část identity ostatních středoevropských zemí. Šance, která se tedy Slovensku po nedávných volbách nabízí, je tedy i šanci pro celou Evropu. Strany, tvořící opozici vůči režimu nastolenému Vladimírem Mečiárem si samozřejmě uvědomují, že jejich případný neúspěch sestavit stabilní vládu by nebyl jen politický neúspěch, ale šlo by o víc. Opoziční blok je ale poměrně křehkým útvar, nesestává, jak se často zdůrazňuje, ze čtyřech stran, ale z deseti. Strana demokratické koalice je totiž ve skutečnosti seskupením pěti stran, a strana reprezentující etnické Maďary se sestává ze tří stran. To vše samozřejmě v Vladimír Mečiár, a také v, že to, co drželo blok dohromady byla společná averze vůči jeho metodám a jeho osobě. Mečiárův oznámený odchod z vládních a parlamentních funkcí je tedy opět mistrovským tahem talentovaného slovenského politického стратега. Některé strany, které tvoří opoziční blok, by se totiž mohly začít domnívat, že hlavní důvod existence opozičního bloku pominul. A už proto je předčasné jásat nad tím, že se skutečně podaří vytvořit vládu reprezentující všech deset stran. To, co může opoziční strany nakonec rozdělit, je jejich rozdílný postoj k účasti etnických Maďarů na vládě. Mečiár to v, a tento nesouhlas přiznává. Podaří-li se opozičním stranám najít v této otázce společný hlas, a Maďaři ve vládě budou, bude to znamenat více než překonání politického úskali. Toto gesto může být pozitivním signálem pro Evropu, že se na Slovensko i přes všechny svízele minulého období, vrací demokracie.

Jiří Pehe - ředitel politického odboru
Kanceláře prezidenta republiky - přetištěno Internet

Už dávno jsem nezaznamenala tak vtipný bonmot, jaký utrousil předseda Unie svobody Jan Ruml. Na dotaz, jak se mu líbí stínový kabinet ODS, odpověděl, že po tom, jak byla složena sociálnědemokratická vláda, horší vláda už být nemůže. Vláda Miloše Zemana udělala ve svém týmovém období již pár kotrmelců. Jestli je dobrá, nebo špatná, to se ukáže, jak napravit šlamastyku, do které země zavedla vláda odborníků v čele se superekonem, ve které rovněž zasedal Jan Ruml. Vláda zavedla země do krize, ke krachu bank, vymazávání podniků se světovou pověstí, snížení ratingu, odlivu investorů v důsledku ztráty důvěry, korupce a nedostatku práva. Republika je po několikaletém rejdištěm mafii a překladištěm drog. Osobně si dovedu představit horší vládu než je stínová vláda ODS, než je existující ČSSD, ba i ta která zkrachovala. Dovedu si představit vládu garnitury, které ujel vlak, a tak rychle naskočila do nového výtahu k moci.

J. Svobodová - Svobodné Slovo - přetištěno Internet

KRÁDEŽ PATŘÍ K BONTONU

Zhroutí se pražská burza? Neduhy, které sužují kapitálový trh v Čechách, jsou notoricky známe. Špatná pravidla obchodování, děravá legislativa a především - zavírání očí nad porušováním i těch nedokonalých zákonů, které máme. Je tato choroba smrtelná? Předseda Komise pro cenné papíry Jan Müller, kterého do funkce "šéflékaře" nedávno jmenoval sám prezident, si není jist.

Má podle vás kapitálový trh v Čechách budoucnost?

Pokud se nám ho podaří zprůhlednit a reformovat tak by se zhruba za tři roky mohl alespoň přiblížit nějakému standartu. Pokud ale nedojde k razantním změnám včas, může se klidně zhroutit.

Komise má situaci změnit. Hodně se od ní očekává. Máte řídit, kontrolovat i trestat. Koho vlastně?

Především obchodníky s cennými papíry a všechny typy investičních fondů i společností. V omezeném množství - to pouze v souvislosti s nákupem a prodejem cenných papírů - také banky, pojišťovny a vůbec všechny instituce, které od nás nebo od ministerstva financí mají oprávnění k činnosti. A potom také ty, kteří toto oprávnění nemají, a přesto to klidně dělají.

Můžete uvést nějaký příklad?

Za jistou makléřskou společností třeba přišli dva klienti, kteří si potřebovali prohodit akcie a nechtěli, aby na ně bylo vidět. Zmíněná firma - mimochodem člen burzy - od jednoho akcie nakoupila a druhému je pak klidně prodala. Akcie, které měly na burze kurs sto nebo dvě stě korun, si přitom ocenili na dvě stě tisíc za kus. Předražený nákup měl zřejmě zakrýt výnosy z nějaké jiné činnosti nebo dorovnat nějaké jiné nelegální transakce. K porušení zákona však došlo a my hodláme účastníky postihnout.

Jakou sankci můžete uložit?

Můžeme udělit pokutu až ve výši sto miliónů korun. Ale to je z pohledu firem jen takové škádlení. Důležité však je, že můžeme nařídit opatření k nápravě. Účastníci musí transakci zrušit a peníze vrátit, což je pro firmy nejhorší. Protože to jde pak o mnohem větší sumy než je

nějaká pokuta.

Je proti vašemu rozhodnutí odvolání?

Ano. V první instanci všechno znovu posoudí naše komise, a pokud dojdeme ke stejnému závěru, je šance se odvolat k Vrchnímu soudu, popřípadě vznést ústavní stížnost. Nic z toho ale nemá odkladný vliv na zaplacení pokuty a zjednání nápravy. Oboje musí provinilci udělat hned i kdyby se odvolali a soudili jakkoli dlouho.

A odvolávají se?

Většinou ano. Jsou na to zvyklí z doby, kdy se kontrolou kapitálového hospodářství zabývala státní správa, která vytvořila nezdravý precedens. Když někdo dostal pokutu a odvolal se, často si pomohl. Přestože pokuta byla malá, třeba jen milión korun, rozklady nakonec končily tak, že se odvolání uznalo v plném rozsahu a nebo se pokuta smrškla na pouhý symbolický pár tisíc.

Začali jste pracovat koncem dubna. Kolik případů již máte na svém kontě?

Celkem jde o dvě stě dvacet sedm rozpracovaných i ukončených případů.

Kolik jste udělili pokut?

Pokuty jsme uložili zatím zhruba ve dvaceti případech. Dohromady jde asi o padesát miliónů korun.

S jakým porušováním zákonů se nejčastěji setkáváte?

Především jde o brutální vykrádání fondů. Těm se pouští žilou nejružnějším způsobem. Prodá se balík akcií po stovce za kus a pak se od stejné nebo jiné spřízněné společnosti nakoupí zpět za dvojnásobek. Fond chudne a kamarádi bohatnou. Nebo jiný případ. Založí se dceřiná makléřská společnost, která si účtuje velké poplatky za zprostředkování a pak se přes ni bez jakéhokoliv ekonomického důvodu přehazují peníze sem a tam.

Manipulace s cennými papíry ovšem umožňuje i jiné věci než jen vytunelování bank a vykrádání fondů. Jestliže lze manipulovat s kursy cenných papírů, k čemu jsou pak zákony proti praní špinavých peněz? Nevedou někdy stopy pochybných transakcí až do podsvětí, k samému centru organizovaného zločinu?

To netuším. Mě zajímá, kam jdou cenné papíry a jestli se s nimi obchoduje podle zákona. Teprve když naše informace

dostane policie, možná, že ji to umožní rozkrýt i nějaké zločinné spolky.

Ještě před zřízením komise se ministerstvo pokusilo zmapovat problémy kapitálového trhu zvláštní studií. Zdálo se tehdy, že zavál svěží vítr...

Zdálo se. Ale já byl tenkrát hrozně naštvaný, protože studii psali lidé bez praktické zkušenosti a byly tam takové nehoráznosti. Seděl jsem tehdy na ministerstvu financí a když se studie projednávala tak jsem prosil, aby ji neuveřejňovali alespoň v plném rozsahu. Udělali to a byla z toho hrozná ostuda.

Vaše komise začala pracovat nedávno a už se vedou spory o její podobu. Jaký je výsledek? Můžete svoji práci dělat tak, jak jste si to představoval?

Pokud jde o kompetenci komise, je menší než by bylo třeba. Zato u problémů, že jsme součástí státní správy, skutečnost překonala mé nejchmurnější představy.

Uvedl byste konkrétní případ?

Názorné, byť nejméně důležité jsou potíže s obyčejným provozem. Ještě týden před tím, než jsme měli začít fungovat, nikoho nenapadlo připravit k tomu nějaké podmínky. Nábytkem počínaje, o kancelářské technice ani nemluvě. Fax jsem si musel donést svůj, počítač mám sestavený z několika vyřazených kusů. A někteří z mých lidí nemají dodnes žádný.

Co vám ještě vadí?

Už samo ovzduší. Vznikli jsme z Úřadu pro cenné papíry a převzali i všechny úředníky. Jenže státní správa není orientovaná na výkon. Pracovní doba je do čtvrt na pět, ale ve čtyři už tady moc lidí nezbývá. Pravda, je tu skupinka nadšenců, kteří jsou ochotni pracovat, jsou pilní a spolehliví. Oslovili jsme například studenty vysokých škol. Máme představu, že by mohli po zapracování chodit na samostatné inspekce přímo do firem. Ale kde mám takhle schopné lidi vzít, když jim nemohu nabídnout ani průměrný plat.

Neřeší to nějaké osobní ohodnocení nebo mimořádné odměny?

Piatové třídy jsou dány a hovoří jasně. Čím je starší zaměstnanec, tím je lepší a zaslouží víc. Že je to na kapitálovém trhu přesně opačně, nikoho nezačíná. Já musím respektovat tabulky. Když u mne nastoupí student, může dostat maximálně

čtyři tisíce. Když mu po měsíci připiší ohodnocení, bude brát devět tisíc. Za to má se vši odpovědností kontrolovat stamilionové finanční operace? Starší úředníci, které jsme převzali od ministerstva financí tu berou deset, dvanáct tisíc, s ohodnocením osmnáct. I tohle je pro odborníky z kapitálového trhu směšně málo.

Kromě výkonných úředníků vám chybí i komisaři. V prezidiu vás mělo být pět, ale kvůli penězům jste stále jen tři.

Naše mzdy jsou skutečně příliš nízké na to, aby o ně měl zájem někdo, kdo rozumí kapitálovému trhu skutečně dobře, a naopak jsou příliš vysoké pro státní úředníky a tak stále přitahují jako magnety nejrozzáhlejší existence. Tak na jedné straně musím přemlouvat mladé nadšence a na druhé straně se bránit před lidmi o které nestojíme. Hlavní problém je však jinde. Dvě jména jsme již vládě doporučili. U jednoho kandidáta však byla vznesena pochybnost ohledně jeho zkušeností a nízkého věku. Je mu prosím třiatřicet. Tak nevím. Asi mám hledat nějakého padesátiletého ředitele, kterého chtějí vyhodit z banky.

Zmínili jste o nedostatečné kompetentnosti komise. Je její postavení alespoň přibližně takové, jak to plánoval před časem Tomáš Ježek? Vzorem pro jeho návrh byla Amerika, kde vaši kolegové vydávají potřebné zákony?

Amerika je extrém, ale my se nepřibližujeme ani komisi běžným jinde ve světě. Nejsme nezávislí lidsky, protože komise navrhuje prezidentovi vláda, nejsme nezávislí ani finančně, protože nás platí ze státního rozpočtu a nejsme nezávislí ani věcně. Konceptně jsme totiž stále ještě zařazení do zorného pole ministerstva financí. Nemůžeme ani do vlády, ani do Parlamentu, všechny zákony i směrnice k jejich vyhlášení musíme prosazovat jen přes úředníky ministerstva. Oni rozhodují o obsahu i termínu schválení. Mohou návrh podpořit, zamítnout nebo neudělat nic....

Máte špatné zkušenosti?

Názorným příkladem jsou třeba problémy s chybějícími komisaři. Velice je postrádáme, nemůžeme bez nich dělat řadu klíčových věcí. Přesto trvalo téměř dva měsíce, než se námi navržený kandidát dostal vůbec jen do programu jednání vlády.

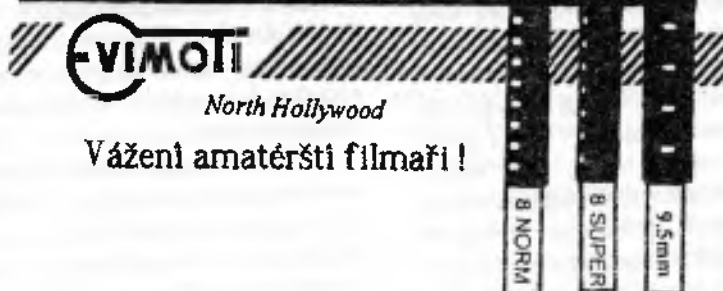
Jak si tu zdoluhavost vysvětlujete?

Vzpourou úředníků, nebo to zdržuje nějaká lobby? Máte mezi politiky nějaké nepřátele?

Nemyslim. Tak to prostě chodí. Ani v tom snad není nějaký úmysl. Prostě se to vleče, jako všechno. (Rozmlouval Jan Zvelebil -REFLEX)

HOLLYWOOD IN SYDNEY

FILM TO VIDEO TRANSFER SYSTEM

Vážení amatérští filmaři!

Převedeme
vaše rodinné filmy
na VHS video.

Editování, čištění, titulky,
hudební doprovod
a další úpravy provádíme zdarma.
Učtujeme pouze za délku filmu.

Prvních 10 minut.....\$ 14.-
Každá další minuta.....\$ 0.90

Vynikající kvalita a cena,
kterou si můžete dovolit.
Volejte denně po 15 hod.
Viktora nebo Elizabeth
(02) 9673 0445
Adresa: EVIMOTI
12/77-81 Saddington St.
St. Marys NSW 2769

"Špion, jemuž nevěřili"

Výňatky z knihy generála F. Moravce.

Jedenáct příslušníků československé výzvědné služby v čele s generálem Moravcem přistálo v Británii s veškerým materiálem odvezeným z generálního štábu v Dejvicích za zvýšené pozornosti britského tisku. Naše "výzvědná" jednatka unikla s pomocí britské výzvědné služby a generál Moravec se postaral o to, aby se klíčové materiály ihned staly neocenitelným přínosem k pozdější výzvědné akci Británie proti Hitlerovi. Válka ovšem začala o půl roku později. Českoslovenští exulanti v čele s prezidentem Benešem ovšem už s válkou počítali a československý odboj se vlastně začal formovat už hned po Mnichově. Čechoslováci byli schopni, zásluhou šéfa československé výzvědné služby, poskytnout zemi, která Československo zradila a vydala nacistům jako evropskou oběť falešnému míru, prvotřídně fungující výzvědný aparát s výbornými prameny přímo z říšského Abwehru. Ovšem v době, kdy se Moravcovi odborníci dostali v poslední chvíli do Londýna, byla v Británii u vesla kapitulantská vláda Chamberlainových konzervativistů poznamenaná mnichovským "appeasementem...."

Redakce

Operace "Transfér"

Tu noc, naši první noc v exilu v londýnském hotelu Victoria, nikdo z nás nespál. Příští den ráno nám náš vojenský attaché v Londýně, podplukovník Josef Kala, přinesl ranní noviny. Všechny měly na prvních stránkách velké nápisy o okupaci Československa a nadto ještě přinášely na prvních stránkách také článek, popisující odjezd nějaké záhadné skupiny osob z Československa. Noviny spekovaly, že je to buď skupina členů pražské vlády, nebo inženýrů z plzeňské Škodovky, kteří uprchli s plány tajných zbraní. Několik novinářů dokonce proniklo do našeho hotelu a podařilo se jim

nás vyfotografovat. Později jsem se dozvěděl, že moje žena se v Praze už příštího rána dozvěděla, že jsem v Londýně, protože ji někdo přinesl jeden pražský deník s tou mou londýnskou fotografií.

Příštího dne jsme se přemístili do menšího a nenápadnějšího londýnského hotelu - hotelu Van Dyke v Kensingtonu - a okamžitě se dali do práce. Zprávy z domova hlásily, že dvacet německých divizí okupovalo Čechy a Moravu a že tato západní část Československa byla Hitlerem prohlášena za část Velkoněmecké Říše. Hitlerův osobní představitel, von Neurath, bývalý německý ministr zahraničí, se stal českým "Protektorem". Prezidentská funkce byla z Hitlerovy milosti ponechána v rukou dr. Háchy, který, podle oficiálního komuniké vydaného 15. března v Berlíně a Háchou podepsaného, "s důvěrou vložil osud českého lidu a země do rukou Vůdce."

Okolnosti, jež předcházely podepsání dokumentu v Berlíně - brutální nátlak Göringa a Ribbentropa, kterému chabý stařec oponoval několik hodin, během nichž omdlel a musel být lékařem přiveden k vědomí, jsou popsány v německých dokumentech. Hácha ovšem neměl žádné právo potvrdit zmíněný mezinárodní status své země a také jeho svolení nebylo pro Němce nepostradatelné, bylo to jen jejich typické přání ozdobit agresí nátlakem zákonnosti. Háchovo podrobení také usnadnilo pozici západním mocnostem, které daly okleštěnému Československu hraniční záruky v mnichovské dohodě, a dalo jim východisko z nepříjemné situace.

Beneš, který byl v té době profesorem sociologie na universitě v Chicagu, hned na okupaci politicky reagoval. Poukazoval na to, že použití německých divizí neutralizovalo všechny ústupky vnucené Praze jejími přáteli i nepřáteli ve jménu míru a spravedlnosti během krize v roce 1938. Beneš prohlásil, že První československá republika znovu zákonně existuje a její území je okupováno nepřitelem.

Jeho plánem bylo ustanovit v cizině československou politickou a vojenskou organizaci, jež by měla své vedení a ústředí - středisko všeho osvobozujícího boje - v Londýně.

Okamžitě jsem Benešovi odeslal dopis, ve kterém jsem ho informoval o

našem příjezdu a zároveň jsem prohlašoval, že i já a moji spolupracovníci jsme mu k dispozici jako logickému veliteli osvobozujícího hnutí. Beneš obratem odpověděl. Vyjádřil velké uspokojení, že se naši skupině podařilo dostat za hranice, a oznámil nám, že v červenci přijede do Londýna.

V prvním období války jsme skoro výhradně spolupracovali s britskou zpravodajskou službou, přestože s námi okamžitě po našem příjezdu do Londýna a k mému velkému překvapení navázali styk představitelé obou našich bývalých spojenců. První byl major Gouyou, který mě navštívil na příkaz svých pařížských nadřízených s úkolem, aby navázal styk s mojí skupinou a zajistil spolupráci s námi. Musel jsem mu říci, že i když bych rád s ním spolupracoval, musím dát přednost spolupráci s Brity, kteří nám pomohli v době nejtěžší krize. Potom se přihlásili Rusové, naši druzí spojenci z doby předmnichovské. Způsob, jakým bylo toto setkání zaranžováno, je podle mého mínění charakteristické pro ruskou mentalitu. Podle západního vkusu připomínalo spíše atmosféru druhoradého špiónážního románu. Ačkoliv fakt, že jsem v Londýně byl přirozeně držen v přísné tajnosti, Rusové zřejmě o nás všechno věděli. Třetího dne po příjezdu jsem dostal dopis s pozváním, abych se dostavil do jistého pokoje v Grosvenor hotelu. Rozpoznávacím znamením byla čistá vizitka, roztržená na dvě části. Jedna její část byla přiložena k dopisu, který byl podepsán "Rudolf", což bylo krycí jméno obou sovětských představitelů přidělených v předmnichovské době do Prahy.

Když jsem se dostavil do hotelu, našel jsem tam muže, kterého jsem v životě neviděl. V ruce držel roztrženou vizitku. Beze slova vzal můj kousek vizitky a složil obě části dohromady. Teprve, když se přesvědčil, že k sobě patří, představil se jako sovětský zpravodajský důstojník. Řekl, že na rozkaz z Moskvy mě žádá o "pokračování naší spolupráce proti Německu". Dal jsem mu stejnou odpověď jako Francouzům.

Když 18. července 1939 přiletěl Beneš do Londýna, bylo nás tam v té době ještě málo. Moje skupina však měla nejpevnější a nejvyhraněnější pozici vůči zemi našich hostitelů. Naše činnost byla vlastně jen pokračováním spolupráce,

kteřá přinesla dobré výsledky již v minulosti a která byla založená na vzájemné úctě a důvěře. Na neštěstí to se nedalo říci o situaci našich politiků. Když Beneš přijel na londýnské nádraží Victoria byl přivítán úředníkem vyslaným z Foreign Office. Hodnost tohoto důstojníka byla nelichotivě nízká a nadto Benešovi oznámil, že Velká Británie mu poskytne politický azyl pod podmínkou, že se nebude obírat politickými záležitostmi. Tato fráze byla sice jen obvyklá formalita, ale Beneš přece jen cítil hořkost, že se mu dostává nelichotivého přijetí a považoval to za osobní urážku se strany Chamberlaina, hlavního strůjce mnichovské dohody.

Jiná ponižující příhoda se udála krátce před ustanovením československého výboru, nějaký čas před vypuknutím války. Někteří politici radili Benešovi, aby navštívil Francii. On si však měl uvědomit, že francouzští politici v čele s Daladiérem, kteří učinili rozhodnutí nebyt nápomocni Československu v jeho konfliktu s Německem a odmítli splnit své spojenecké závazky, budou mít sotva chuť uspořádat s ním přátelská setkání. Byl pro ně živíci připomínkou jejich jednání a tak, jak se dalo očekávat, žádný nebyl ochoten na schůzku s Benešem přijít. Otázka uznání Československa a jeho předmnichovských hranic byla velmi ožehavá a pamatují se na mnoho schůzek na toto téma. Benešovým nejbližším spolupracovníkem byl Jan Masaryk. Bylo zajímavé pozorovat spolupráci těchto dvou mužů, jež se povahově tak různili. Na jedné straně byl Masaryk, citový, srdečný, který se rád stýkal s prostým lidem a který neváhal nikdy použít i silnějšího výrazu, jestliže dobře vyjádřil jeho pointu. Říkal se, že Masaryk je jediným cizincem, kterému je dovoleno říci neobalený vtip před anglickým králem. Na druhé straně Beneš, vždy formální, vážící každé slovo, bez citovosti a srdečnosti, jež se málokdy usmál a nikdy nedělal vtipy.

President Beneš byl a stále je spornou osobností jako politik a státník a to jak ve své zemi i v zahraničí. Nepovažuji se za kvalifikovaného, abych jej chválil nebo odsuzoval. Objektívni posudek musí být vypracován vědecky historiky-odborníky na odkladě dostatečného historického materiálu. Já nejsem historikem, jsem jen muž, který za druhé

světové války a v období jež následovalo, stál Benešovi po boku a proto je schopen popsat své dojmy o muži, který byl hlavou československého státu po třináct let a za jehož presidentství československý národ ztratil dvakrát svou svobodu.

Jako muž a politik byl Beneš bezesporu tragickou osobností. Objektívni historie, hodnotící z příslušného odstupu od události, bude schopna rozhodnout, do jaké míry byl obětí nepříznivých okolností, a do jaké míry jeho vlastní chyby přispěly k tragedii národa, který si ho zvolil za svého vůdce. Nemíním psát příspěvek k historii jeho politické kariéry. Stál jsem mu příliš blízko, abych mohl být bez předsudků.

A viděl jsem ho v době úpadku jeho tělesného zdraví a byl jsem i svědkem toho, jaký vliv měla tato kondice na jeho rozhodování v konečné a klíčové fázi války. A konečně jsem ho viděl po návratu do osvobozené vlasti, v ponižujícím postavení, ve kterém si neuvědomoval, že jeho prestiž mizí a že zastává svou presidentskou funkci jen dočasně, dokud se komunisté necítí dostatečně připraveni, aby převzali moc a odsunuli ho stranou.

Neřekl bych, že byl velkým státníkem. Byl bezesporu obratným diplomatem, který přinesl do politiky diplomatické metody - byl vždy ochotný k vyjednávání, ke kompromisu, odkládal rozhodnutí i v situacích, které vyžadovaly rychlého a nekompromisního řešení. V roce 1938 rozhodl, že Československo nemá bojovat proti Německu, přestože branný odpor byl jediným správným řešením. Historie Československa by byla beze všech pochyb úplně jiná, kdyby její armáda dostala rozkaz se postavit útočníkovi na odpor. Žádný boj není předem prohraný, nikdo nemůže s jistotou předpovědět, jakým směrem se události vyvinou. Ztráty na životech a ožebračení země byly stejné po německé okupaci, jako by bývaly byly po válce, ale morálka lidu, který má příležitost bojovat za svou svobodu, je vždycky vysoká bez ohledu na to, zda národ dosáhl vítězství nebo byl poražen. Nikdy nezapomenu nadšení československého lidu za mobilizace po schůzce v Godesbergu a na to, jaké bylo jejich zoufalství a morální deprese, když bylo oznámeno, že československá vláda se podrobila berlinskému ultimatu. Jsem přesvědčen, že toto Benešovo rozhodnutí

bylo nesprávné a že vzniklo z jeho nedostatku rozhodnosti a nechuti vykonat nekompromisní akce. V tomto ohledu nebyl dobrým žákem T. G. Masaryka, který vášnivě odsoudil Tolstého heslo "Neodporovat zlu". Československý národ bude dlouho cítit morální následky tohoto osudného rozhodnutí, neboť celý jeho charakter tím byl poznamenán. Prvním důkazem toho byla lhostejnost československého lidu ke komunistickému puči v roce 1948.

Beneš byl člověk dosti samolibý, který rád slyšel pochvalná slova. Personál jeho kanceláře, jež se postupem času v Londýně ustanovil, se skládal z vybrané skupiny lidí, kteří v Benešovi viděli neomylného státníka a nikdy se před ním neodvážili říct své odlišné mínění, i když nějaké měli. Za daných okolností byly závěry schůzek takové, jaké si je Beneš přál mít a často nebyly výsledkem realistické evaluace. Beneš byl totiž často nerealistický a snil o věcech, jež byly neuskutečnitelné.

Snil především o tom, že válka bude krátká. Snil o tom, že on, Beneš bude komunistické straně přijatelný jako prezident, že postupující ruské armády nevstoupí na československé území a že místo toho dají Rusové Čechům a Slovákům příležitost, aby se sami vypořádali s Němci okupujícími jejich území. Snil o tom, že přátelské soužití mezi Východem a Západem je možné, že Československo, které leželo na hranici sovětské zóny, se stane mostem mezi západem a východem. Že Stalinova prohlášení o nevměšování se mohou být brána za bernou minci. Také se často zdálo, že Beneš zapomíná, že je hlavou jen malého národa, jehož území je nadto ještě okupováno nepřitelem. Neuvědomoval si, že nemůže mít téměř žádný vliv na to, jak válka dopadne, a jen velmi malý na to, jaké bude poválečné uspořádání světa.

Moje práce v exilu se rychle zaběhla do svých kolejí. Jak jsem již řekl, byl jsem v pravidelném a přímém styku s prezidentem. Viděl jsem ho nejméně jednou denně. Byl jsem jeho prvním návštěvníkem každé ráno. Vyžadoval totiž od samého začátku, aby všechny depeše z domova, týkající se záležitostí vojenských, hospodářských či politických, byly výhradně jemu předkládány. Zpočátku nám tento systém působil nesnáze u našich britských kolegů. Podle naší

dohody jsme všechny zprávy předávali britské MI 6. President je zase předával Lockhartovi, který se stal jeho styčným úředníkem s Foreign Office a tak se stalo, že britské orgány dostávaly zprávy od nás dvakrát, jednou z Foreign Office a jednou od britské zpravodajské služby.

V prvním roce války žil Beneš v Putney, což je londýnské předměstí pozůstávající se z rodinných domků střední třídy. Jeho dům byl dvoupatrový. V prvním patře byl přijímací pokoj, jídelna, knihovna a zasklená veranda. V druhém presidentova pracovna, přijímací pokoj paní Benešové a tři ložnice. Tento skromný způsob života - a pečlivé šetření - nebylo pro Beneše žádnou velkou obětí, neboť byl přirozeně společensky nenáročný bez zájmu mimo politiku a její problémy.

Beneš se nezajímal o vnitřní politiku a nerozuměl ji dobře. Byl u lidí populární spíše jako žák a dědic Masarykův než pro své vlastní činy. Prostý člověk z ulice mu byl cizí a Beneš ani dobře nevěděl, jak s ním mluvit. Před veřejností byl uzavřený až skoro nesmělý.

Jeho přednášky byly suché, bez citového zabarvení a dojmu na posluchače. Své články psal ve vysokém puntičkářském stylu, který byl pro obvyklého člověka těžko srozumitelný. Nebyl schopen mluvit bez přípravy. Své řeči skládal s velkou pečlivostí a proto pomalu. Každá věta musela být přesně promyšlena, každé slovo zváženo a položeno na pravé místo.

Na své první schůzce s Halifaxem na samém počátku války Beneš vysvětlil, že je třeba ustanovit centrální československý politický orgán, jenž by řídil naše rozvíjející se politické, vojenské a diplomatické záležitosti. Zdůraznil, že především potřebujeme centrální vedení pro naši armádu, která se ještě před válkou začala formovat ve Francii, Polsku a do určitého stupně i ve Velké Británii. V říjnu 1939 pozůstávala se naše "armáda" asi za 120 mužů, umístěných v táborech v malém středomořském městečku Agdu. Tábor byl s velké části shromáždění pro uprchlíky ze španělské občanské války, a pozůstával se s několika set dřevěných chatrčí, v každé mohlo být umístěno 40-50 mužů. Francouzi dali našim vojákům vybledlé světlemodré uniformy - žádné boty, jen dřeváky - a ručnice, které se dávaly zpět do začátku dvacátého století.

Ale už na jaře 1940, kdy byly naše jednotky nasazeny na francouzské frontě, vzrostly naše síly na úroveň divize, která měla přes 10 000 mužů.

Ve svých začátcích v emigraci měl Beneš dva úhlavní nepřátele, kteří byli nejen jeho politickými odpůrci, ale také soupeři o politické vedení. Byli to Štefan Osuský, československý vyslanec ve Francii, a Milan Hodža, bývalý československý ministerský předseda a význačný vůdce agrární strany. Beneš musel zahájit velké manévry a intriky, než se mu podařilo je vyřadit z kompetice.

V dob, kdy se ustanovovala československá vláda v exilu, byli v Londýně mimo Hodžu ještě dva další význační politici. Šrámek, vůdce strany lidové, a Bechyně, význačný člen strany sociálně demokratické. Všichni tito politici byli členy starých, dlouho existujících politických stran Československa, a činili si nárok na funkci ministerského předsedy v exilu. Beneš považoval Bechyněho za nevhodného kandidáta, protože jeho politické zaměření bylo podle Benešova názoru příliš doleva a tím jej činilo politicky nepřijatelným pro naše hostitele, jejichž vláda se skládala z politiků strany konzervativní. K Hodžovi měl Beneš osobní antipatii a mimoto byl Hodža členem agrární strany, která svého času způsobovala Benešovi těžké chvíle. Jeho výběr tudíž padl na Šrámka, starého kněze a vůdce strany lidové.

Beneš neměl mnoho potíží s Bechyněm, kterého uspokojil tím, že mu dal funkci ve Státní radě, která byla jakousi náhražkou parlamentu. Ale Hodža mu dělal těžkosti, proto ho požádal, aby se odebral do Spojených států a organizoval tam podporu pro českou věc. Hodža odmítl, jelikož jasně viděl, že se ho chce Beneš zbavit. Beneš se mnou později mluvil o tom problému a požádal mne, zda bych si nemohl vymyslet nějaký způsob, kterým Hodžu přesvědčím, že je pro něj lepší jít do Spojených států. Řekl jsem, že se o to pokusím.

Beneš měl podporu československého podzemí a přes naše spojení s domovem měl možnost dokázat cizím vládám, že lid si přeje, aby vedl politickou činnost v cizině. Jeden československý uprchlík v hodnosti plukovníka, přišel do Londýna a požádal o audienci u presidenta. Byl jsem rozhovoru přítomen. Plukovník

presidentovi řekl, že podzemní hnutí uznává Beneše jako hlavu osvobozenického hnutí.

Když po pádu Francie Beneš vyjednával s britskou vládou o uznání československé vlády v exilu, Britové si vyžádali konkrétní důkazy, že lid doma a většina politiků v zahraničí stojí za Benešem a uznávají ho za svého velitele. Lid doma za Benešem stál. Dodal jsem řadu důkazů o tom, že lidé doma považují Beneše za svého velitele. Jedním z nich byl slib věrnosti od generála Aloise Eliáše, který byl tehdy ministerským předsedou Protektorátu. Ale v zahraničí měl Beneš řadu protivníků. Byl to hlavně Štefan Osuský, který tvrdě odmítal uznat Benešovo vedení, a pak jak jsem již řekl, to byl Milan Hodža, který si přál se spoluúčastnit na vedení s Benešem a přál si být jmenován ministerským předsedou exilové vlády. Mimo tyto dva odpůrce bylo v Londýně mnoho pravicových politiků, Čechů i Slováků, kteří byli proti Benešovi pro jeho politickou linii za mnichovské krize. Zvláště nebezpeční byli v této věci tři pravicoví politici, kteří v předválečném Československu byli nejen bezvýznamní, ale dokonce i neznámí. Ti pak nadělali v Londýně rozruchu, že tím upoutali pozornost několika britských politiků v Dolní sněmovně. Beneš tato činnost velmi pobouřila a radil se se mnou, co si s nimi počít. Řekl mi, že by potřeboval jejich agitaci umlčet během jednání, která, jak zdůraznil, jsou pro naši vlast životně důležitá. Řekl jsem mu, že jeden z nich opustil Československo za zvláštních, podezřelých okolností. Zeptal se, zda by bylo možné, aby britské úřady vzaly všechny tři do vyšetřování v této věci.

Řekl jsem, že se to pokusím zařídit. Britské úřady spolupracovaly, a všichni tři muži byli vzati do vyšetřování. Beneš byl spokojen a vyslovil mi díky, za pomoc v tak choulostivé záležitosti.

Asi za týden nato přišel Masaryk z Foreign Office a v mé přítomnosti Benešovi vykládal, že v Dolní sněmovně několik konservativních poslanců připravuje interpelaci pro britského ministerského předsedu - tím už byl Churchill - v níž se dotazují, jak je možné, že československá vláda potlačuje opozice nedemokratickými způsoby a uvaluje na své odpůrce vazbu pod falešnými záminkami. Beneš okamžitě přede mnou

Masarykovi odvětil, že mu o případu není nic známo, a položil mi otázku, jestli snad já o tom něco vím. Řekl jsem, že se budu o věci informovat. Muži byli téhož dne propuštěni, ale ještě nějaký čas měli strach propagačně vystupovat. Ta doba Benešovi stačila, aby mohl vyjednávání úspěšně zakončit. Vůbec se však neobtěžoval dát mi někdy vysvětlení o tom, proč byl nucen před Masarykem popřít, že celou záležitost zná. Nejmarkantnějším příkladem jeho jednání byl případ atentátu na Reinhardta Heydricha. Původní myšlenka byla Benešova a prezident také schválil plány, které jsem na jeho rozkaz vypracoval. Později jsem byl v Československu několikrát napaden politiky, kteří vyslovili názor, že operace Heydrich byla zbytečná, či dokonce ke škodě věci. Obvinili mě, že jsem tuto operaci provedl na vlastní pěst a s nikým se neporadil, zvláště ne s lidmi doma. Beneš mi v této věci nikdy nepřišel na pomoc a vždycky když jsem o tom počal v jeho přítomnosti mluvit, mi zdůrazňoval, že vyšší zájmy státu vyžadují, abych zodpovědnost za tuto akci nesl sám.

Jan Masaryk, který si mi stěžoval na obtíže, jaké má soukromá osoba vůči Foreign Office, nebyl jediný, jenž měl v prvních měsících války před ustanovením československého výboru nějaké nesnáze. Jako nejvyšší československý důstojník v Anglii jsem v tomto období zastával povinnosti v mnoha jiných odvětvích kromě zpravodajského. Jedním z nich bylo vyjednávat o britské povolení pro nábor československých občanů ve Velké Británii a v Kanadě do vojenské služby. Když Beneš odjel do Francie a byl ignorován Daladierem, všechna vojenská vyjednávání v Anglii začala ochabovat, a bylo mi naznačeno, že bychom udělali větší pokrok, kdybychom oddělili vojenské záležitosti od politických. To však nebylo lehké. Z jiné strany mi zase bylo naznačeno, že britská vojenská místa nemohou v našich záležitostech dělat nic bez výslovného schválení každé podrobnosti za strany Foreign Office.

Myslím, že mohu právem konstatovat, že to byla naše úspěšně provedená operace "Transfer", která nám dala pevný základ, na kterém bylo možno budovat naše odbojové hnutí. Naše zpravodajská činnost za druhé světové války byla přirozeně založena na úzké spolupráci s

britskou tajnou službou. Brzy po mém příchodu jsem měl rozhovory s generálem Stuartem Menzisem a kapitánem Rexem Howardem (královské námořnictvo) z britské zpravodajské služby, v nichž jsme vypracovali zásady naší spolupráce. My jsme dodávali britské službě zprávy získané našimi agenturními sítěmi a oni recipovali. Také jsme od nich dostávali technickou pomoc, od pomoci v budování našeho radiového centra ve Woldinghamu, až po takovou specifiku jako přípravu kurýrních dokumentů a osobních papírů a pasů. Udržovali jsme osobní spojení s veliteli MI 5 a MI 6 a byli nám přiděleni styční důstojníci těchto úřadů a War Office. Později Britové už ve válce uspořádali výcvik našich parašutistů a speciálních skupin skupin určených pro úkoly uvnitř nepřátelského území. Naše radiotelegrafické středisko v Anglii představovalo velký úspěch. Časem jsme byli přes něj spojeni vysílačkami ve Francii, Švýcarsku, Švédsku, Portugalsku, Sovětském svazu, Turecku, Egyptě a Německu, nepočítaje spojení s domovem.

Jak Hitlerova vojska postupně okupovala jednu zemi za druhou, exilových vlád nebo osvobozeneckých výborů těchto zemí v Londýně přibývalo a všechny vyvíjely mezi jiným úsilí zříditi své zpravodajské organizace. Byly proti nám ve velké nevýhodě, poněvadž válkou ztratily své zpravodajské klady, agenturní síť, archivy a spojení s předokupačními základnami a byly proto nuceny začít od začátku, v mnoha případech s neprofesionálním personálem. Ti z nich, kteří později jistých úspěchů dosáhli - zejména to byla služba norská a francouzská - vděčily za to britské pomoci, své zeměpisné blízkosti k Anglii a tím i relativně rychlému spojení s vlastí, a také silným odbojovým hnutím v jejich zemích.

Naše organizace byla první evropskou zpravodajskou službou, která operovala z Londýna, a jedinou, která si udržela kontinuitu profesionálního personálu, zaběhnutých zpravodajských ústředí a agenturních sítí operujících v Německu i jinde. Britové projevíli uznání pro náš výjimečný profesionalismus tím, že nám udělili zvláštní privilegium: za války jsme byli jedinou zemí mezi všemi spojenci - pouze s výjimkou vyslanectví amerického a sovětského - které mělo dovoleno používat svých vlastních kódů a cifer.

Jedno privilegium nám však nikdy nebylo Brity nabídnuto ani námi požadováno: pomoc finanční. Za celou dobu našich operací v Londýně jsme nikdy nepřijali žádné finanční dary od našich hostitelů, tak jako přirozeně ani od nikoho jiného. Za vše jsme si sami platili a řídili své operace tak, aby nám na ně stačil náš rozpočet.

14. března 1940, v den prvního výročí našeho příjezdu do Londýna a úspěšného provedení operace "Transfer", uzavřel jsem s Brity půjčku na 50 000 liber sterlingů, již jsem podepsal jako vojenský československý představitel v Anglii. V té době bylo v naší pokladně ještě 20 000 sterlingů a 100 000 švýcarských franků jako zbytek z původní sumy, se kterou jsme začínali. Naše základní měsíční útraty se pohybovaly mezi 3.000 až 3.500 sterlingů měsíčně.

TARGET KITCHENS

& FURNITURE

GOLD LIC. No. 559110

CUSTOM MADE

KITCHENS * VANITIES * WARDROBES
WALL UNITS * BARS, etc.

MARWAN SAYED

Manager

Free Quotes

Ph: 9757 4814

Mob: 0412 563 495

Fax: 9757 4812

5/101 PERCIVAL ROAD
SMITHFIELD NSW 2164

Nad dopisy čtenářů

V minulých dvou číslech AL jsem uveřejnila dopisy čtenářů, kteří kritizovali a naopak, kteří se zastávali českých umělců vystupujících v Austrálii. Dnes uvádím ještě dva příspěvky vyjadřující rozdílné názory, ale tím bych chtěla diskuzi na toto téma končit. Sama souhlasím s těmi, kteří spokojeni nebyli, především s vystoupením Jiřího Wimmera. Je to možná tím, že ho znám jako vynikajícího herce a výborného mima, a bylo mi líto, že se nic z toho v jeho vystoupení v Sydney neobjevilo. Také se domnívám, že v České republice je dlouhá řada mnohem lepších umělců, kteří by sem k nám jistě rádi přijeli. Ale to už je věc názoru.

Jana Haberová

Vážená paní Háberová,

jelikož jsem se před nedávnem vrátil z dovolené, teprve teď se mi dostal do rukou tisk, který zde v Austrálii vydáváte. Úplně mě ohromily články kritiků na vystoupení Karla Černocho a Jiřího Wimmera v Sydney. Ti, kteří kritizují nemají asi smysl pro humor, nebo se jedná o přestárle senilní starce a babky. Neznám tyto osobnosti, ale přál bych si, aby lidé tohoto myšlení na příští představení vůbec nechodili a seděli raději doma a poslouchali pořady o práci v rádiu či v televizi. Panu Jiráskovi se dokonce nezamlouval ani konferenciér skupiny "Fešáci" Petr Novotný. Podle mně někteří lidé neví, co je legrace a co je vulgárnost.

Oni rovněž netuší, co to dá starosti někoho vůbec sehnat a přemluvit, aby k nám do Austrálie přijel. To ví velmi dobře pan Vítek, který věnuje mnoho času a financí na organizování něčeho takového. Poznal jsem to sám na sobě a vůbec mu nezávidím. A pak, když sem konečně někdo přijede a vystoupí, tak se najdou taci, kteří ho za to kritizují.

Proč to tedy nevezmou do svých rukou a něco podobného nezorganizují sami. Co se týká pana Černocho, Wimmera a Novotného, osobně si myslím, a nejen já, že se jedná o vynikající umělce a kamarády.

Na závěr chci dodat, že přeji všem umělcům mnoho dalších úspěchů a jestli se jim dostaly do rukou Australské listy, mohu jim doporučit, aby tyto kritiky ignorovali, protože většině našich krajanů se jejich vystoupení líbilo a věří, že je tady opět v blízké budoucnosti uvidíme. Panu Vítkovi přeji mnoho dalších úspěchů v zajišťování programů pro nás v Austrálii. Petře, jsme ti všichni moc vděční a nějaké kritiky hoď za hlavu.

Milan Paulů
Brisbane

Vážená paní Slováková,
dříve než budete příště psát do redakce, přečtěte si, prosím, pozorněji článek, na který odpovídáte. Jde v něm totiž o něco jiného než o odmítání návštěv umělců z Čech, ale o základní slušnost a odpovědnost, která platí i pro návštěvníky z domova. Tu podle mého nedodrželi:
a) komik Jiří Wimmer, který nás v Sydney "bavil" vulgárním až obscénním způsobem a Karel Černoch tomu dával volný průběh. Že pan Wimmer by vyšel v Melbourne na scénu s programem zcela odlišným od dvou programů v Sydney, z vlastní zkušenosti sice nevím, ale zdá se to být nepravděpodobné.

b) konferenciér Petr Novotný s vulgárními vtipy, které účinkovaly při návštěvě Fešáků, přijel znova s Amforou. Konferenciér může dojem z vystoupení skupiny podstatně ovlivnit, a tak by měla být při jeho výběru náročná kritéria.

V tom byl smysl mého článku, který nemohl pozornému čtenáři ujít.

Zvláště se mi pak nezdá na místě váš návrh p. Bursíkovi, aby příště na Anzac Day raději zůstal doma a nešel se bavit do Národního domu. Vaše zmínka v této souvislosti o vyvolávání vzpomínek na oslavy stranických výročí v komunistické éře, kdy jsme se nesměli smát, se mi zdá velice nemístná. Jdete ve svém přirovnání daleko až k nehoráznosti a pana Bursíka i mne hrubě napadáte s rázným závěrem "tito lidé ztrácejí smysl pro humor". Nad výkony obou návštěvníků a jejich obhajobu ve vašem dopise se skutečně není čemu smát.

Je možno si říkat "kolik lidí - tolik chutí, tolik děr - tolik systémů, tolik hlav - tolik smyslů", ale bez základní slušnosti se toto pravidlo neobejde.

Jan Jirásek
Sydney

Vážená redakce,

nemám co ztratit, horší už to být nemůže... a tímto pocitem jsem se rozhodla napsat následující dopis. Ráda bych se připojila k článku z Australských listů, který se mi náhodou dostal do ruky. K článku popisující "atmosféru" české Sokolovny v Sydney.

Já osobně znám sokolovnu téměř dvacet let a jsem si naprosto jistá, že se čas v sokolovně zastavil. Dvacet let stejné vybavení, stejné zařízení, stejná kapela, stejná "atmosféra" i úroveň. Není proto divu, že naše děti, přestože stále dobře mluví česky, do sokolovny nevkráčí a také naše návštěvy jsou omezeny na minimum.

Většina z nás jezdí na dovolenou do České republiky, kde jsme nadšeni kulturou, úrovní a prostředím restaurací, a to nejen v Praze, ale i ve většině malých měst a vesnic.

Po návratu do Austrálie pak o to víc pocítujeme nedostatek českého kulturního a společenského vyžití v Sydney. Nemáme českou restauraci, nemáme kam se jít pobavit, nemáme kde oslavit Silvestra.

Mnoho z nás, (včetně mne), pak dělá přesně to, co jako emigranti od-suzujeme na některých lidech žijících v České republice - sedíme doma, kritizujeme, stěžujeme si, naříkáme a čekáme na zázrak. Právě, jako emigranti však dobře víme z vlastní zkušenosti, že zázraky se nedějí, a že to co si neuděláme sami pro nás a za nás, nikdo neudělá.

Blíží se rok 2000 a s ním i olympiáda. Mnoho mých přátel a známých v České republice se chystá v této době navštívit Austrálii. Jakou zábavu, jaké prostředí a atmosféru budeme my schopni našim návštěvníkům nabídnout? My, Češi žijící v Sydney?

Nemám v úmyslu, a ani bych si nedovolila hodnotit práci členů výboru Sokola. Díky jejich jistě dlouholeté a obětavé práci nakonec sokolovna stále ještě existuje. Domnívám se však, že by stálo zato se nad celou situací zamyslet, jak věci zlepšit, a co proto my sami můžeme udělat, abychom se nejen před návštěvnou z Čech, ale i před našimi dětmi a nakonec i před sebou samými nemuseli stydět.

Jarka Ingrová
Sydney

Z tajů krás české řeči

Není šprochu, aby na něm nebylo pravdy trochu. A oč v tom šprochu vlastně jde? Ve šprochu? Ale v němčině je to ta řeč, die Sprache? Ve videnštině "Sproch", a ten si čeština importovala a ochočila. Žádného Čecha by ovšem nenapadlo zaměřovat šproch za řeč, mluvu, jazyk. Šproch se však rýmuje s tou trochou, čeština si to dala dohromady a máme parádní kousek - šprochu trochu. Jinak by čeština o šproch jako takový vůbec nezavadila. Je to jako s tou právě zmíněnou parádou. Novočeština parádu znovu objevila. Parádnice a fintilky jsou tak skoro sestry, že, ale fintilka je o něco málo víc než jen parádnice. Prábába parády je latinské parare, a rodokmen fintilky a fintění bychom asi také při troše námahy pořídili. Však asi sedmdesát procent slov v románských jazycích pochází z latiny, ta zase si kdysi dávno vypůjčila více než polovinu svých slov z řečtiny. Německé Fenster - okno - zrodila italská finestra. Výpůjčky a adopce jsou ve všech jazycích běžné, i když čeština třeba z takové latiny přejala daleko méně než němčina. Ale čeština má zvláštní způsob, jak si ta cizí slova časem osedlat, zapráhnout do svého kočáru - a už se jede po našem. Kdo myslí, že těch pár desítek anglických slovíček proniknuvších dnes do naší mluvy češtinu zdegeneruje, podceňuje asimilační schopnost naší mateřštiny. S takovým pocitem slabosti se naše řeč vůbec neapřebuje!

Fortel je fortel a zručnost je zručnost. Ne každý kumšt je umění. Ne každý obchod je kšeft nebo Komenského kšaft. Stál u děla a neustále znovu nabíjel? Na výbornou, ale ten šmrnc to nemá. Šmrnc to má, když u kanónu stál a pořád ládovál. Ale konečně kdejaký staročeský chasník už byl natolik filologem, že si pobrukoval - své koničky okširuju, svou panenku pomiluju. Jakápak filologie či etymologie, žasnete? Pantáta si pobrukuje, jakého to má zdatného chasníka. Paňmáma mhouří oko nad pomyslením, za jakých okolností k tomu pomilování došlo. Z kouta českých emancipantek vyletují ostřejší šipy: cože, nejprve že on okširuje ty své koničky a panenku že pomiluje až poslyš? Ale protože ta prstonárodní a právě citovaná píseň vznikla v dobách, kdy čeští synkové se

dřeli na Lomikary a brodili se v hlubokých brázdách za pluhu v barokních krojích a ještě nenavlékali na jevištích přes hlavy ostudné preservativy, dostala ta lidovka pěknou délku, jak dobře víme. A já sám, vždycky sám, své koničky osedlám, tak to vlastně začíná. Z kouta marxleninského létají balvany. Sám a sám že on sedlá koničky? Ten individualista, ten kulak? Romantická větev národa se pozastavuje nad tím konirenským prostředím, zcela nevhodným k milování, však sám Karel Hynek zavrhuje celování ve stájích, jakkoli ono vykazovalo popularitu na českém venkově. Ale pokud se týče opěvované panenky - ve zdobnélině to vyznívá nepuritánsky - ta na svého Vaška zřejmě brala i v maštali. Ale pozor, že neleti ani oblázek z kouta jazykomilců? Zračí to překvapení, ba snad i nadšení?

Okširoval, pomiloval, v tom sledu, to je sice pravda, čas ke kširování, čas k zábavě, ale povšiml jste si, že ten selský synek nejdříve osedlal, prosím: OSEDLAL, sám, vždycky sám koničky osedlal. Pak teprve kširoval. Sedlal, kširoval a posléze i miloval. Sedláni se sice s milováním i jakžtakž rýmuje, leč ne v první osobě jednotného čísla. Osedlám, pomiluju, verš to zhora neštěpný. Pomiluju, okširuju, to už je jiná! Pardon, okširuju, pomiluju, však ti selští měli své priority v maličku. Co že tedy chceme zdůraznit? Nejen poukázat na rolnické srdce našeho hrdiny, ale zároveň konstatovat, že už i ten synek z konce osmnáctého století věděl a dobře znal ten rozdíl mezi okširováním a osedláním. To osedláni je pračeské jako sedlo, sedlat, sedlák, sídlo, sídlit, těch přífařených sedlovýrazů je spousta. To okširování si ale čeština musila okširovat a taky si je okširovala. To ten chasník ovšem nevěděl, když se chlubil jak sám a sám osedlává, kširuje a pak se pouští s Mařenkou do delikátnějších úkonů, byť i jen v maštali. Čeští puristé nekširují nikdy, ti jen a jen sedlají, zatímco ten náš selský furiant dovede obojí, sedlat i kširovat, o pomilování ani nemluvě. V tom je tedy to furianství naší řeči, to které nás zajímá. V každé promluvě by tedy mohlo být ždíbitko pravdy, ale i naše generace ještě zůstávají - všechny tři - u toho šprochu. Čili: nepodceňujeme svou českou řeč. Ta s těmi dnešními anglickými výrazy za pár let zatočí, však uvidíte!

A těch emancipantek si nevšimněme. Ony by asi proti nějakému tomu pomilování či okširování v podstatě tak ani nebyly, jen když se šikne ten Vašek. Geschirr sem, Geschirr tam!

B. Š.

BUSINESS AND TRAVEL

cestovní kancelář, která pořádá zájezdy po celé České republice.
(Karlštejn, Konopiště, Terezín, Hluboká, Český Krumlov, Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Luhačovice atd.)

Česky i anglicky mluvící průvodci se postarají o vaše pohodlí a spokojenost, zajistíme hotel, odvoz z letiště a další služby.

Výhodné nejen pro krajany, ale i pro jejich australské přátele.

Bližší informace:

Jitka Čížková

Na Příkopě 27

Praha 1 Czech Republic

tel : 00 11 420 2 24228788

fax : 00 11 420 2 24229713

HLEDÁM,

za účelem seznámení příjemného, vzdělaného upřímného muže se smyslem pro humor, přiměřeného věku, který už nechce být sám. Jsem Češka, 55 let, 1.60cm, 64 kg a cítím se osamělá. Přednost dávám krajanům v Queenslandu, není však podmínkou.

Nabídky do redakce.

Zn "Samota v Austrálii".

KULTURA

SOKOL SYDNEY

16 Grattan Crescent, French Forest

Sokolské kino PONREPO

pro vás připravilo

v neděli 15. listopadu v 15hod
na závěr letošní sezóny dvojprogram:

Dokumentární film

režiséra Ivo Paukerta

ZOFIN.

který natočila česká televize
v roce 1997a českou filmovou komedii
režiséra Martina Friče

EVA TROPÍ

HLOUPOSTI

s Oldřichem Novým, Natašou
Gollovou a Zdeňkou Baldovou
v hlavních rolích.

Oběd se podává od 12 hodin.

Těšíme se na shledanou

ZAJÍMAVOSTI

Prodaná nevěsta
v Londýně

Smetanova opera Prodaná nevěsta bude provedena 10. prosince v Covent Garden. Bude zpívána s původním Sabinovým textem v češtině. Roli Ludmily zpívá Heather Begg, členka Australské opery. Ta pak požádala o pomoc Milušku Šimkovou, která s ní roli v češtině studuje. Zkoušky v Londýně začínají 1. listopadu a po premiéře 10. prosince bude následovat ještě 11 repríz. Provedení bude řídit dirigent Bernard Haiting.

Prodaná nevěsta je jednou z posledních oper na jevišti Covent Garden. Royal Opera končí svojí působnost, bude uzavřena po celý rok 1999. Otevření je plánováno na začátek roku 2000.

DIVADLO

Sydney Art Theatre

uvádí od 13. října do 22. listopadu 98

v Pilgrim Theatre

262 Pitt Street, Sydney

klasickou hru

Wiliama Shakespeara

MACBETH

Režie: Bogdan Koca

Úterý až sobota v 20 hod.

Neděle v 17 hodin

Vstupné : \$25.- con- \$ 18.-Rezervace vstupenek:9261 8981Ticketmaster : 136 166

KNIHY

Jan Masaryk

...při jméně, které nosil......musel zemřít....

Nový titul na knižním trhu. Jan Masaryk byl zlikvidován. Byla to politická vražda. Zpráva o výsledku šetření z roku 1968 neexistuje. Oficiální zpráva z let 1993 a 94 nebyla nikdy vydána. Autorem knihy je bývalý šéf čsl. vysílání Hlasu Ameriky a ředitel Svobodné Evropy Zdeněk Šedivý. Cena Kč. 148 plus poštovné

Dřívější autorovy knihy :"Světlna"

Autor líčí jak StB po puči zlikvidovala I. československou partyzánskou brigádu Jana Žižky a metody, které přitom používala.

Cena: Kč 149 plus poštovné"Velká operace"

popisuje pokus StB o manipulaci ilegality a politického exilu.

Cena 139 plus poštovné.

Poštovné do USA a Austrálie Kč 85.- Ze zahraničí používejte Money Order nebo osobní šek. Neposílejte hotové peníze. Knihy můžete objednat přímo v nakladatelství

PAPYRUS VIMPERK

Žižkova ul. 448

PSC 38101 Vimperk

Tel/fax - 0339 - 412678

COUNTRY CLUB

320 Devonshire Road, Kemps Creek

upozorňuje

všechny krajany, že v klubu bude každou poslední neděli v měsíci sloužena Mše sv. Nový kněz, pater František Pěničik bude složit první mši v klubu

29. listopadu ve 12 hodin.

v neděli 13. prosince 98

ve 14 hodin

se bude konat

Dětská vánoční nadílka

Prosím přihlašte své děti včas, abychom předešli zklamání!

31. prosince vás zveme
na

SILVESTR V KLUBU

velkou taneční zábavu
na závěr roku 1998

Rezervace vstupenek :
p. Hanousek : 9607 8883

Jak zašit kapsu klokanovi

(dokončení)

V minulém čísle jsem otiskla stanovisko Jaroslava Suchánka ke kampani, která se kolem něho rozpoutala. Zároveň jsem slíbila, že s ním uveřejním rozhovor. Po delší době se mi podařilo se s J. Suchánkem telefonicky spojit.

Snažila jsem si obstarat všechny dostupné informace o vašem "případu", protože mně šokoval už pouhý fakt, že prý jste "dal do zástavy budovu velvyslanectví". To to tak jednoduše jde?

Samozřejmě, že to nejde vůbec a to z prostého důvodu, že budova velvyslanectví České republiky nepatří. Patří Australanovi italského původu, se kterým jsem se několikrát setkal, a se kterým jsem vedl několik oficiálních jednání o našem pronájmu. Nedovedu si představit, proč by mi právě on měl dělat ručitele a ani nevím, zda je to právně možné.

Jaký je váš vztah k Miroslavu Knižovi?

Znal jsem ho z aeroklubu v Beskydech a věděl jsem, že za totality nesměl létat. Ještě jako poslanec Federálního shromáždění jsem se mu snažil pomoci s jeho rehabilitací, přátelé jsme však nikdy nebyli. Věděl jsem, že dlouhá léta dělal řidiče, a tak jsem ho doporučil na ministerstvu, když tamější řidiči neměli zájem jet do tak vzdálené země. Ale hrozně jsem se v něm zklamal. Nejenže se mu nechťelo plnit jeho povinnosti, ale ani se jako řidič neosvědčil. Se služebním vozem jezdil jako s Tatrou 111 a nošení kravaty mu rovněž činilo potíže. V polovině roku 1997 se za mé nepřítomnosti moji "kolegové" vloupali nejen do mých soukromých věcí, ale i do trezoru. Vrcholem všeho bylo nahrávání našich rozhovorů na poradách na diktafon samozřejmě bez mého vědomí. Když jsem po nich nahrávku požadoval, tak ji, jakoby "omylem" smazali.

Mluvíte v množném čísle, ono jich bylo víc?

No comment.

Když vás tak poslouchám, tak si nejsme docela jistá, jestli mluvíte o současnosti nebo o době před rokem 1989. To co slyším, mi silně připomíná doby minulé. Ale pokračujte. Jak to bylo s vaším uplácením? Prý jste se snažil své podřízené podplácet?

Údajně "uplatky" a "vydírání" pracovníků velvyslanectví z mé strany (ve skutečnosti se jednalo o pojištění služebních vozidel), bylošetřeno inspekcí MZV ještě za mého působení v Austrálii. Ta samozřejmě zjistila, že se jednalo o nepodložené udání. Zajímavé je, že si mi kolegové na to všechno vzpomněli až po čtyřech letech, když jsem žádal jejich odvolání.

Neskrýváte se s tím, že jste v Austrálii investoval, a pokud vím není to v České republice nic neobvyklého. Existují snad pro diplomaty jiné směrnice?

Směrnice pro diplomaty působící v Austrálii samozřejmě existují, ty jsou však v této věci irelevantní. Soukromě může člověk nakládat se svými penězi podle svého uvážení. Pokud vím, třeba v Austrálii se nejčastěji investuje do cenných papírů či do nemovitostí, což jsem udělal i já. Samozřejmě absolutně legálně, pod dohledem tří právníků. A navíc je to moje zcela soukromá záležitost. Je zajímavé, co taková informace udělá s malým českým člověkem.

Budete v tom něco podnikat dál?

Už jsem podal v České republice jednu žalobu a trestní oznámení a další kroky budou asi následovat. Dlouhou jsem o tom přemýšlel, ale nakonec mne přátelé a příbuzní přesvědčili, že se musím bránit. Vim, jak se to potáhne, co to bude stát nervů, peněz a času, ale už jsem se rozhodl. Budu bojovat.

Co byste vzkázal krajanům v Austrálii?

Takováhle aféra, jakkoli je nepřijemná (v mém případě k ní přistoupily i zdravotní problémy), má však i jednu pozitivní stránku. Pomůže člověku rozeznat opravdové přátele od těch, kteří se kolem vás točí třeba jen proto, že z toho mohou mít nějaký prospěch. Chtěl bych využít této příležitosti a poděkovat všem, kteří mne v těžké chvíli podpořili. Je to pro mne i mou rodinu velká vzpruha, a nikdy jim to nezapomenu. Děkuji i také vám, že jste našla odvahu se mne zastat a hledat pravdu, a nešla jste jen po laciné senzaci. Přejí Australským listům do budoucnosti všechno nejlepší. Vim, že vaše práce je náročná a nevděčná, ale mohu vás ujistit, že každý s kým jsem se při svých cestách po Austrálii setkal, si ji váží. Dokonce je oceňována i za velkou louži, v České republice. Tam mají

Australské listy výborné renomé, jako jediný český časopis s celoaustralskou působností.

Děkuji vám za rozhovor, za slova chvály a jsem ráda, že jste přes všechny nepříjemnosti, které jste tady zažil, na tuhle krásnou zemi a na nás tady, nezaněvřel.

Jana Haberová

HLEDÁM

přítelkyni kolem 55 - 62 let,
která má ráda přírodu, moře,
výlety, stanování, společnost i
hudbu.

Zn. Upřímnost, tolerance
a porozumění

Benjamin Kuras: CZECHS AND BALANCES

Benjamin Kuras, rodilý Čech, nyní v Londýně žijící anglický spisovatel, novinář a překladatel, mimo jiné autor 13 divadelních her hraných v 5 zemích a po revoluci rovněž řady článků v českých novinách a časopisech, se s nesmírným vtípem a ostrými postřehy zamýšlí nad tím, čemu s oblibou říkáme „česká národní povaha“. Kuras stručně prochází českými dějinami a zastavuje se u jednotlivých jejich mezníků - počínaje vyvražděním Slavíkovců a konče „sametovou revolucí“ - jež formovaly osudy národa a svým způsobem zároveň i určité povahové rysy jeho příslušníků. Kniha z produkce nakl. Baronet (vydáváná v angličtině) je určena především pro cizince, kteří možná tápou v naší každodenní realitě, ale díky pohledu odjinud a přece pohledu velmi zasvěcenému je zcela unikátním dílem, bezpochyby zajímavým i pro domácího čtenáře.

benkuras@hotmail.com

PERLY A PERLIČKY

Nic nového pod českým sluncem.

Ve své autobiografické přednášce nás zasvětil sydneyjský publicista Stanislav Berton-Brzobohatý do podivných cest osudu jimiž si před lety proklestil cestu do pátého světadílů. Byla to cesta klikatá a vedla z rodné Moravy přes pražské Dejvice do Británie a odtud do Sydney, kde se rodina Bertonova konečně usadila natrvalo. Tak jako celá řada jeho součastníků se mladý Stanislav Berton udržoval zprvu nad hladinou uprchlického života prováděním těch nejnuzněji placených prací. Však je známo, že ten zlatý Západ sice skýtal život svobodný, ale drahokamy nám do kapes nesázel. Nicméně výpomocný vrátný Stanislav Berton - podle podání sydneyjského klenotníka Stanislava Bertona - procházel v Británii zlatým věkem spisovatelské tvorby. Poutavě nám vyložil své styky s českými separatisty kolem generála Prchalů v Londýně a podal nám i rozbor uvažování mladého československého vojína před osmačtyřicátým rokem tápajícího mezi sovětsko-bolševickou teorií a komunistickou praxí prováděnou už před únorovým pučem v Československu. Dozvěděli jsme se i o pohnutkách k bádání kolem atentátu na Heydricha i různé jiné zajímavosti českého publicisty a jeho bohatého života. Přítomní ocenili slova autorova a jeho nabádání, abychom po sobě zanechali písemný materiál o své osobní historii, zaslouženým potleskem i četnými dotazy.

Vzhůru srdce! Česká katolická obec v Sydney má opět nového pastýře. Netřeba snad ani dodávat, že původem z věrné Moravy. Však také Moravané včetně silné baťovecké reprezentace naplnili se svými souvěrci kostelík svatého Antonína počátkem října v Surry Hills tak, jak už dávno naplněn nebyl a slova biskupa Esterky, dostavivšího se ze Spojených států k instalaci pátera Františka Pěňčíka, padala tedy do srdcí hustého zástupu věřících. Že pastýřská práce mezi českými katolíky lehká není, o tom se přesvědčili už jeho předchůdci, páterem Mikou počínaje a otcem Kotvrdou konče. Budiž tedy novému příchodci mezi námi požehnáno.

Že neposkvrněný charakter nemusí být vstupenkou do spisovatelského nebe víme už dávno. Je Bohumil Hrabal druhým Haškem naší doby? Útloučnou květinou? Čeští umělci nemají výsadu v opěvování diktátorů. I takový evropský velkán Beethoven si spálil prsty svou oslavou Napoleona, němečtí a italští umělci dovedli kolaborovat s fašismem na výbornou a i sám Voltaire, kritik francouzských králů, se neostýchal na pruském královském dvoře pozvedat číši militaristickému vládci. Mezi moderním českými spisovateli vyniká Bohumil Hrabal svým nedostatkem entusiasmů pro Josefa Stalina a jeho české náhončí. Hrabal psal a tvořil v době, kdy klanění se kremelskému božstvu přinášelo krajíc hustě namazaný máslem. Hrabal dovedl žít nějak jen o té skývě a protože měl sklony "kafkárenské" - v Praze nedávno vyšla jeho sbírka pod titulem Kafkárna - zachoval si to, čemu se nedialkticky říká integrita. Jeho dílo se letos těší pozornosti i mezi Čechy v Sydney. Ponrepo promítalo jeho film Slavnosti sněženek a herečka Eva Sitteová počátkem listopadu chystá zcela originální inscenaci, nebo spíše čtení z jeho díla Něžný barbar. Hrabal, původem z Moravy, ale pražský usedlík, píše zajímavou češtinou. Vybroušenou i nevybroušenou, spisovnou i nespisovnou, sem- tam středočeský slang, semtam moravismus, a to třeba i v jedné větě. Hrabala si překládají do jiných jazyků, a právě tak jako Kundera, patří Bohumil Hrabal mezi dnešní evropská esa. Není na nás, českých trosečnicích pátého světadílů, abychom mu upírali právo na silná ba obhroublá slova - on přežil ty největší hrubosti českého života tohoto století a o těch asi nelze dobře psát v rukavičkách. Hrabalova láska k češtině jen tu a tam pronikne mezi jeho řádky a on se s ní nějak nechluví, ale už třeba jeho schopnost mistrně použít české zdrobněliny tam, kde by se to jiní neodvážili, stavi tohoto žongléra české řeči vysoko nad průměr. Experiment Evy Sitteové s vysoce naladěným experimentem Hrabalovým může být kamenem do tůně. Nedejte si to ale ujít, pravím vám, přátelé.

Zásluhou kina Ponrepa jsme teď v říjnu shlédli film o životě jednoho z nejzáslušnějších Čechů, generála Heliadora Píky. Příklad tohoto vyjimečného člověka, je vlastně typický a dokresluje poměry v dřívější drzávě komunistů. Ne v době normalismu. Generála Píku bolševici obvinili ze špionáže a zavraždili ho ještě v době, kdy začala zuřit éra diktatury československého proletariátu po únoru 1948. Heliodor Píka byl v první světové válce legionářem a za první republiky zůstal doma vojákem. Ve druhém exilu za druhé světové války pobýval hlavně v Moskvě, kde pracoval jako vojenský přidělenec československé vlády v Londýně. Už tehdy prohlédl baziliščí intriky velvyslance Fierlingra, zakukleného komunisty, a jiných moskevských výborníků kolem Klementa Gottwalda. Zato mu pak jako jednomu z prvních dali na krk oprátku, v plzeňském vězení na Borech. Zločin, jehož se bolševici dopustili na tomto velkém Čechovi, mají na svědomí všichni ti, kteří schvalovali a připravovali "vítězný" únor. Česká televize teď konečně našla odvahu a prostředky památku oběti bolševické zvůle zaznamenat ve filmu. V doušce je třeba dodat, že pomník nyní tomuto

O tom, že v létě proběhl v Praze Týden zahraničních Čechů, se průměrný občan české říše doma skoro ani nedozvěděl. Česká média té události sotva věnovala pozornost, přestože se učitelského aktu zúčastnil sám prezident republiky a jiní domácí prominenti. Svědčí to o tom, čeho jsme se věru nenadáli. Že totiž po pádu kremelské vlády bude doma stále více platit slovo kolaboranta než třeba takového nějakého Škvoreckého z nějakého Toronta anebo nějakého Formana z New Yorku. Ti pánové, právě tak jako kdysi Komenský, svoji vlast opustili, zatímco bachaři, estébaci a celá bolševická nomenklatura sebranka zůstala doma a dokazovala své vlastenectví jako kdysi hoši kolem Karla von Liechtensteina....

hrdinovi postavený byl téměř v zapětí zneuctěn... A na závěr přání, aby tragický skon generála Píky inspiroval lidi doma k tomu, aby konečně začali odhalovat roušku, která zakrývá pravý obraz události z doby poučovací, z let 1948 - 53, z doby, kdy se popravovalo, kdy se ničily životy a rodiny, z doby, jejíž pravou tvář ani ještě dnes soudruzi nechtějí znát.

Pozor, pozor! Nesedíte-li na dubové židli, posadte se na ni a slyšte, slyšte....! Anebo raději začít z konce úplně jiného? Pssst! Přísně tajné. Povídalý dvě paní a jeden pán, ale má to prej být fakt faktoucí. V Ponrepu prej bude merenda. Merenda a guláš. Nepovídejte! Ale jo, je to zaručený.... Tak tohle všechno létá od úst k ústům, od ucha k uchu. Bude guláš. I Merenda, i když tedy popořadě. Ponrepo, tedy sydneyjské Ponrepo sokolské, má poslední představení v tomto roce patnáctého listopadu. A program? Eso es: Oldřich Nový, Nataša Gollová, Zdeňka Baldová, léta třicátá. Eva tropí hlouposti. Která Eva, ptají se padesátiletí mladíci a mladice? Přijďte a uvidíte která. A co jako ten guláš? Že by to byla jen návnada? Návnady Ponrepo nepotřebuje, když tropí hlouposti. Eva. Guláš bude ve dvanáct. Eva ve tři. A bude i film o Žofíně. O Žofínu. Guláš, Žofín, Eva. Oldřich Nový, vážené dámy, Oldřich Nový! Takže - jen pro ten dnešní den, tedy jen pro ten listopadový den stojí zato žít.... Nešeptá vám to do ucha? A co s tou Merendou? No přece zdatná výrobkyně, dodavatelka a distributorka makových koláčků medem pokapaných paní Lidmila Merendová má to všechno v režii. Všechno je hotovo, je hotovo, je hotovo. Všechno bude tedy toho patnáctého listopadu v sokolovně. Očekává se účast dosud bezprecedentní, nevidaná. Neslýchaná. Guláš, knedlíky, koláče, Baldová, Gollová, Nový Oldřich, hlouposti s Evou - a co víc? Pak už nic... Reservace absolutně obligátní. Dočetli jste? Skočte k telefonu a jede se..

K těm českým osmičkovým jubileům patří i šedesát let uplynulých od mnichovské zrady, kdy Hitler pokořil západní velmoce a kdy tyto velmoci pokořily svého spojence Československo. Jako mladíčky gymnazista prožíval tehdy člověk první nárazy katastrofy, která se na nás valila. Náš fyzik byl suchopárný a já fyziku nikdy zrovna v lásce neměl. Ale jednou, koncem září 1938.... Třída sedí a zírá otráveně na pokus a najednou vidíme, jak tomu našemu profesorovi kanou slzy. Vůbec se za ně nestyděl a díval se na nás s takovou strašnou lítostí. Dnes vím už dobře, proč se ten starý chlap na nás, buličky, tak díval. Právě se dozvěděl o Benešově kapitulaci a z našich spojenců se najednou stali zrádci.... Za šest měsíců pak Němci vpochozovali do Prahy a sebrali nám gymnázium. Česká kalvárie začínala Mnichovem a vlastně ani dnes jí ještě není konec. Když jsem po deseti letech odcházel do exilu, nesl jsem si s sebou kromě těch dvou zásobních košíků pár knížek i ten Vyšší princip našeho fyzika. Fyzice jsem dal vale, ale ty slzy a ten lítostivý pohled mi dodnes celnicí na žádných hranicích sebrat nemohli. Patří k mé soukromé sbírce českých drahokamů.

Maďarská hokynářství dnes už ani nehledejte. Ale kdo si chce osvěžit pohled na minulost a znovu si ověřit ty nebetyčné přeměny jež se udály za posledních padesát let v australské společnosti, nesmí opomenout návštěvu Belvoir Street Theatre v Sydney. Tam sice sezona právě skončila, ale protože se hrálo stále před vyprodaným hledištěm, kyne naděje na brzký návrat inscenace. Oč vlastně autorce "Hungarian Sunday" jde? Prožíváme s jejími svižně vymodelovanými figurkami to, čemu se odborně říká asimilační proces. Ten v těch dobách probíhal na mnoha rovinách. V naší hře se dovidáme o tom aspektu asimilace, kdy se z mladého maďarského lékaře stal v Sydney hokynář a to už bylo něco! Protože ten evropský "mat'riál" bylo třeba zužitkovat - ZUŽITKOVAT - na silnicích, ve fabrikách a podobně. Pět Maďarů různého stáří podává, před zraky diváků, svědectví o svých zážitcích po odjezdu z Budapešti, příjezdu do Sydney "and beyond". Podává je i Zuzana Fořtová, dnes už tedy etablovaná mladá herečka, která se objevila na jevišti Belvoir Theatre před publikem, které se málem porvalo o místa v hledišti. Zuzana za těch pár let od svého debutu vyspěla a (ještě) zkrásněla a právě tak jako všichni ostatní, i ona v tomto kuse zvládá více než jedinou roli. Nejdrive ji pozorujeme, jak bez hnutí sedí na kole, obrácená k divákům zády, zakuklená do jakéhosi hábitu. Demaskují ji v té kamufláži ovšem jen ti kdo patří k obdivovatelům jejich lýtěk - ta zahalena nejsou a až ku konci představení nám svítne, že kolo s příslušenstvím mělo odvádět pozornost od Lajoše dícího ve tmách na nebesích nad dveřmi do krámečku. Ten snímek z padesátých let je zcela věrohodný - včetně vyjednávání s australským poštovním úředníkem o výši poštovného, maďarského akcentu, melodii budapeštských tang linoucích se nárožním hokynářstvičkem, a včetně australské venkovanky, které učaroval podunajský švihákkvůli kterému se zdokonařovala v kuchtění s paprikou. To vše bylo zahráno na výbornou, ne-li na výbornější. Spoluřežirující autorku Barboru Altorai -Albury, Maďarku v Austrálii vyrostlou, už známe z její role v Kohoutově hře Život v tichém domě, kde začátkem letošního roku perfektně vymodelovala svůdnici neohrabaného malíře - podivína. A "naši" Zuzaně Fořtové ještě třeba přiznat, že její exotický španělsko-italský typ té budapeštské krásce dodal další rozměr. A až se na prknech divadla třeba zase objeví nová hra autorky - něco jako "Double Bay - all the way", nechtě neopomene Zuzanu angažovat.

Státního svátku České republiky bylo tradičně vzpomínuto v Sydney v sokolském Národním domě, kde také pronesl zástupce generálního konzula PHDr. Ing. C. Starý krátký proslav. Po jeho projevu následovala recepce pro místní Čechy. Ještě donedávna oslavoval Generální konzulát státní svátek zvláštní recepcí pro zástupce jiných států, ale od toho bylo letos - právě tak jako vloni - z důvodů nám neznámých, upuštěno.

Bořek Šindler - lovec perel

NEMOCI SLAVNÝCH

Karel IV.

Co chtěl Otec vlasti

navždy utajit

Ivan Kuptík

Král Karel IV byl otráven, neslo se celou Evropou na sklonku roku 1350. Kdo ho otrávil? Prý dva jeho úředníci usilovali o jeho život, král ochrnuł a lékaři pochybovali o tom, že se uzdraví. O následcích možné smrti horkého kandidáta na císařský dvůr stále jednaly korunované hlavy ještě na počátku roku 1351. Uzdravil se, i když následky nemoci nesl celý život. Chodil nahrbený, a když měl otočit hlavou, musel pohnout celým tělem.

Jeden z italských kronikářů tvrdí, že úředníci královského dvora, kteří chtěli krále otrávit, byli odsouzeni k smrti, když tu náhle přiběhla královna Anna Falcká, vrhla se královi k nohám a přiznala se, že mu podala "nápoj laskavý", aby ho k sobě mocněji připoutala. Úředníci dostali milost. Velkorysý král manželce odpustil a žil s ní jako v pohádce až do její náhlé smrti v roce 1353. Pak si ještě pořídil dvě další manželky. V roce 1355 se z krále stal císař římský národa německého, po papežovi nejuznávanější autorita v Evropě.

Trvalo ale více než šest století, než čeští lékaři odhalili královo velké tajemství. Ze totiž nemoc, která vzrušila evropské politiky, nevzešla z otravy, ani nebyla onou dyskrasií (nerovnováhou tělesných šťáv), jak tvrdil Karel IV. Je možné, že ona "choroba" ovlivnila jeho další život a činy.

Romantický kronikářský příběh o otravě se začal hroutit v 70. letech, kdy profesor Vlček zkoumal kostru Karla IV. Odhalil, že utrpěl vážné zranění páteře. Jeho postava se nahnabila. Hlavu měl lehce nakloněnou k levé straně. Profesor Vlček nevyloučil ani poranění míchy. Další důkaz o úrazu přinesl přední český obličejový chirurg doc. MUDr. Jiří Ramba. "Profesor Vlček mne v roce 1990 požádal,

abych se vyjádřil ke zvláštnímu tvaru královny dolní čelisti, nad níž se po léta vznášel otazník. V tu chvíli jsem věděl, že Karel IV by byl dneska zcela jistě našim pacientem. Tak zdeformovanou čelist jsem mnohokrát viděl na roentgenovém snímku", řekl doc. Jiří Ramba. "Jeho úraz byl skutečně vážný a nevznikl pouhou náhodou."

Jednostranná představa Karla IV. jako neduživého intelektuála, který měl péči jen o univerzitu a ostatky svatých, o zvelebení státu, není na místě. Lékaři, kteří zkoumali jeho ostatky, konstatovali, že měl postavu těžkého atleta, a k ní si mohl dovolit i odpovídajícího koníčka - rytířská klání. Holdoval jim podobně jako jeho otec Jan Lucemburský. I když se stal českým králem, dál se účastnil turnajů pod cizím erbem. Šuškało se o tom a vzbuzovalo to pohoršení. Karel IV. ovšem popouzel pruderní měšťany i svým oblékáním. Šeptanda se donesla až k uchu papeže Klimenta VI. Ten Karla IV rok před založením univerzity v roce 1347 pokáral a doporučil mu, aby nosil volný šat, jak žádá jeho důstojnost. Změnit šat, to bylo to nejmenší. Zálubu v rytířských turnajích však dál úspěšně skrýval, což se mu málem stalo osudným.

V roce 1347, tedy už jako český král, se v Rothenburgu účastnil turnaje pod cizím erbem. V prosinci, když odjížděl z Basileje, se vydal na čtyřdenní plavbu v nevelké lodi po Rýně jen s několika průvodci. Prý měli co dělat, aby se loď nepřevrhla. Se svojí družinou se Karel sešel až v Hagenavě. "To nebyl žádný křehký člověk", komentuje MUDr. Jiří Ramba události v Karlově životě. Pak si koncem října 1350 odjel Karel do Itálie. A podobně jako v Německu neodolal touze účastnit se pod cizí korouhví jednoho z turnajů.

Při srážce rytířů jeden z nich dostal dřevcem do přílby a spadl s koně. Vrhli se k němu jeho blízcí, objevil se lékař. Tím, který klání prohrál, byl Karel IV. Měl zraněnou páteř, jak již odhalil profesor Vlček, a zle pochroumaný obličej. "Když se dívám na následky zranění, musím konstatovat, že hodně vydržel. Měl přeražené oba výběžky dolní čelisti. Obrovský úder na bradu ji symetricky vylomil v rozsahu šesti zubů. Většina lidí by tehdy po takovém zranění zemřela. Dochází totiž k mohutným otokům jazyka, spodiny ústní a podbradové, obou

krájin podčelistních a mnohdy se úplně uzavírají dýchací a polykací cesty", popisuje zranění dr. Ramba.

Zraněná páteř, přeražená čelist a vylomená brada - div, že to Karel přežil, odkázán na péči středověké medicíny. "Nemylte se," oponuje dr. Ramba. "Lékaři v té době měli z bitev a turnajů bohaté zkušenosti se zraněními, zlomeniny léčili dobře a spolehlivě. Dovedli rány desinfikovat například alkoholem."

Co se dělo dál s Karlem? "Když dojde k přeražení a současně i k posunu obou kloubních výběžků čelistí, vznikne otevřený skus, proto mu ulomenou bradu se šesti zuby lékař vysunul vzhůru, což je i patrné na rentgenových snímcích. Tyto zlomeniny se zpevňovaly zlatým či stříbrným drátem provlečeným mezi jednotlivými zuby a hedvábným vláknem se zašivaly rány v ústech. Pak se čelist znehybněla pevným obvazem vedeným pod bradou, nebo se přivazovala k zubům horní čelisti. Domnívám se, že obličejová chirurgie byla v té době, díky italským chirurgům, na vysoké úrovni. Tehdejší lékaři mne překvapili tím, jak úraz perfektně ošetřili."

Ale byl tu i úraz páteře. Těžká turnajová přílba se zaryla do levé strany zátylku, čímž poranila i páteř a tu bylo třeba napravit. Dosavadní způsoby natahování a napřimování páteře při vybočení obratlů nepřicházely v úvahu. Posloužily Karlovy dlouhé vlasy. Tahem za ně se lékař snažil páteř narovnat. Zmínku o tom, že mu byly vytrhány vlasy uvádí jako jediný florentský kronikář Villani a to potvrzuje teorii, že k úrazu došlo v Itálii.

Účast na turnaji a zranění, to byl obrovský společenský průvih. Karel IV toužil po císařské koruně, ale může ji dostat lehkomyslný účastník rytířských klání, který provokuje i oděvem? Po týdnu až deseti dnech byl zřejmě schopen převozu do Čech.

"Když už se člověk pustí do takového bádání, objevují se další otázky", říká dr. Ramba. Kde se vlatně skrýval před zvědavými zraky? Je dočasně ochrnutý a těžce zraněný, to se nedá zakrýt. Jeho věrní tedy rozšířili fámu o otravě a ta se dostala do evropských kronik. V českých, na jejichž psaní dohlížel, se nic podobného nenašlo. Jen zmínka, že jeden muž ochrnuł a uzdravily ho modlitby ke sv. Václavovi. A pak je tu

fakt, že si v lednu vyjel na Bezděz a do Žitavy. Možná, že Karel IV. strávil dobu léčby na Bezdězu a pak se vrátil do Prahy. Už proto, že Bezděz byl jako jeden z mála hradů zateplen," uvažuje dr. Ramba.

Čtyři měsíce po svém zranění byl Karel IV. schopen jízdy na koni. V dubnu 1351 cestoval do Českých Budějovic a k úplnému uzdravení došlo v srpnu 1351. Byly to modlitby, které pomohly? "Spíše bych řekl, že šlo o dnes moderní metodu - hiporehabilitaci, jízdu na koni. Jde o uznávaný způsob rehabilitace například po neurotraumatických onemocnění. U pacientů po zranění míchy a páteře se zlepšuje i funkce vnitřních orgánů, srdeční oběh, dechová kapacita a posiluje svaly."

Průzkumčelista Karla IV. ukazuje, že moderní medicína dovede osvětlit některé historické záhady. A když se ukáže, že lecos bylo jinak, než to stojí v kronikách, nastolují se nové otázky. Dnes už historikové mohou hledat v záznamech, proč se v letech 1351 až 1352 zdržoval Karel na Bezdězu, a mohou pátrat v písemnostech o rytířských turnajích. Možná, že naleznou i údaj o neznámém rytíři, který zvítězil, a jak se na turnaji objevil, tak rychle i zmizel. A ukazuje se, že i ta nejpravdivější výpovědi skutečných příběhů jsou od pravdy někdy hodně daleko, tak jako je to v romantickém příběhu o Karlu IV., o otravě a milující manželce Anně Falcké.

HLEDÁM

pana Ladislava Dostála
nar. 24.5.1929 v Praze.

Do Austrálie se přestěhoval
v roce 1967 - 68 z Norska.

Jakékoliv informace:

paní Olga Wendl

Ochsenkopf Strasse 8

95213 MÜNCHBERG

GERMANY

EUROPE

TYPY PRO ZDRAVÍ

Dobrou noc a sladké sny

Poruchami spánku trpí každý sedmý občan.

Spánek patří k základním potřebám člověka. Někdo dokáže usnout i ve stoje a spí jako pařez, jiný nemůže zamhouřit oko. Přitom spánek je pro regeneraci těla nesmírně důležitý - obnovuje fyzické i psychické síly, posiluje nervové a mozkové buňky. Není důležitá délka - ta je individuální a zkracuje se s přibývajícím věkem. Důležitý je způsob. Protože poruchami spánku trpí stále více lidí, poradíme vám, jak si připravit prostředí pro skutečně zdravý spánek:

1) prvním důležitým bodem je pravidelnost - měli bychom chodit spát v přibližně stejnou dobu do větrané a zatemněné ložnice.

2) Nikdy neuleháme s plným žaludkem. Ani káva, ani čaj nebo alkohol spánek nepřivolají. Mléko ano - obsahuje totiž látky vyvolávající útlum. Na rozdíl od léků vás konzumace mléka neokrade o sny a nepřivodí návyk.

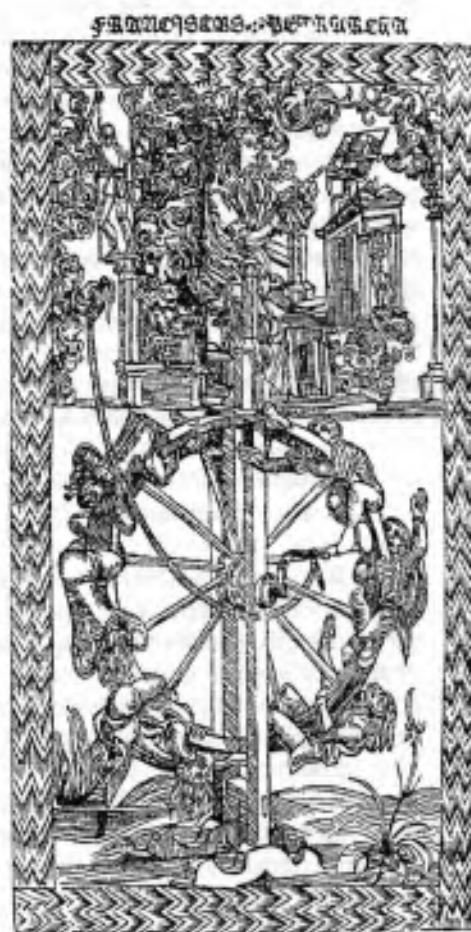
3) V každé normální rodině předchází spánku i večerní hygiena. Ta by měla být pravidlem stejně jako bychom si měli zvyknout uléhat s prázdným močovým měchýřem.

4) Aerobní cvičení není vhodné provozovat před spánkem. Tělo se rozpohybuje a jen ztěžuje se za půl hodiny uklidnit. Pokud to jde, nehádejte se před spaním a neřešte žádné problémy, které by vás rozrušily.

5) Pamatujte, že pro regeneraci je důležité, co naspíte do půlnoci. Není tedy podstatné v kolik hodin vstáváte, ale v kolik hodin chodíte spát.

Rada na závěr : když se v noci probudíte a nemůžete usnout, nesnažte

se zavřít oči a počítat ovečky. Naopak - otevřete oči a "unavte" je diváním se do tmy. Dobrou noc !

Plachetníci kolem světa

pro pírků tučňáka

Rudolf Krautschneider

O nesmyslnosti válek byly napsány desítky knih. Mne však zaujala nesmírná prostota a pravdivost vyprávění Rudolfa Krautschneidera o jeho zkušenosti s válkou o Falklandské ostrovy.

J.H.

Vzpomínka na válku v roce 1982

28. března večer mímám ostrovy na jihu Falkland a vplouvám na mělčinu Burwood. Při této rychlosti mi k Hornovu mysu zbývají dva dny plavby. Na obzoru se objevuje několik plavidel. Je to konvoj válečných argentinských lodí. Směřují k severu. Lodi mě těsně míjejí. Musím se těm plavidlům vyhnout sám, nezdá se, že by kvůli Polce byla ochotna změnit směr. Na vodách tak vzdálených civilizaci bývá setkání s lodí radostnou událostí. Na palubách stojí vojáci. Tváře některých z nich jsou pomalovány na černo. Nikdo z nich neudělal směrem ke mě žádné přátelské gesto. A tak i moje mávající ruka poklesla. V té chvíli jsem pochopil, že pastýři měli pravdu. Obracím jachtu a večer 30. března vplouvám zpět do přístavu Stanley. Za tři dny nato křížník "Generál Belgrano" zahájil blokádu přístavu. Stovka britských vojáků má pohotovost. Lidé odcházejí na farmy, napětí roste.

2. dubna 1982 v 6,30 ráno se ozývají první výstřely. Argentinská námořní pěchota o síle několika tisíc vojáků za pomoci helikoptér, obrněných transportérů a letadel, útočí. Argentínští vojáci se snaží Angličany zajmout ale ne zabíjet.

Ležím v kóji na Polce a poslouchám hvízdání střel. Válka! Ten nejstrašnější lidský vynález! Kotvim mezi břehem a britským bojovým člunem. Jsem tedy mezi dvěma ohni. Když vysunu hlavu z poklopu jachty, vojáci obou stran na mne mávají rukama, abych se schoval, a potom pokračují ve střelbě. Snažím se fotografovat. Snímky nejsou příliš kvalitní.

11,30 Kapitulace! Britští vojáci

odevzdávají zbraně a se zvednutýma rukama čekají na svůj osud. Nad ostrovy zavlála poprvé od roku 1833 argentinská vlajka.

Místní nemocnice se mění ve vojenský lazaret. Lékaři provádějí první amputace. Na schodech sedí bledý argentinský kněz. Přišel o levé oko. Mrtví leží na zemi tiše a bez hnutí, jakoby zapomněli, že na ně doma čekají. Vstávejte! Cožpak nevíte, jak budou trpět vaše matky?

K Polce přibíhají dva argentínští vojáci a rozčileně ukazují na falklandskou vlajku, která se třepetá na stěžni. (Dostal jsem ji od falklandských přátel). Příkazuji vlajku sundat. Snažím se je uklidnit. Vysvětluji jim španělsky, že jsem tu vlajku dostal darem a že ji nemohu sundat. Chvilu se dohadujeme.

Přichází důstojník a vydává vojákům rozkaz. Vylezli na palubu, vlajku sundali ze stěžně a roztrhali. Potom šel jeden na záď, strhl i vlajku Československa a hodil ji do moře. Důstojník mě vyzval, abych šel s nimi. Chtěl jsem alespoň zavřít poklop. Vojáci však do mě začali strkat, a tak jsem tedy šel. Přicházeli jsme k budově pošty, kde bylo velitelství. Po cestě jsme potkali několik falklandských přátel. Když jsem jim řekl proč mě odvádějí, přidali se k nám. Později na mě čekali před budovou.

Na velitelství mě kupodivu přijali přátelsky. Sedím za stolem, popíjím kávu. Hovor začíná od otázek, jak jsem se vůbec na ostrov dostal. Polka je totiž jedinou jachtou v přístavu.

"Víte, že socialistické státy podporují snahu Argentiny o osvobození Malvin?"

"Ano, vím."

"Tak proč jste nesundal tu vlajku a nevyvěsil naši argentinskou?" ptají se.

Vysvětluji už po druhé, že jsem tu vlajku dostal darem od lidí, kteří tady žijí po mnoho generací.

"Až připluji do Argentiny a dostanu od vás darem vaši vlajku, tak ji taky hned nesundám. Jsem povoláním dřevorubec, neumím se tak rychle přeorientovat."

Do místnosti přišlo ještě několik důstojníků. Jeden z nich si vzpomněl, že viděl Polku na moři.

"Proč jste se vracel?" ptal se.

"Mám tady hodně přátel," povídám.

"Vždyť my jim neublížíme," ujišťuji mě.

Potom mi vyprávějí, jak na ostrov přinesli svobodu. Vždyť do Anglie je daleko. Pro ostrované bude lépe se orientovat na Argentinu, která je vzdálená pouhých dvěstě mil. Vysvětlují mi výhody, které z toho ostrovanům plynou.

"Takže úředním jazykem bude angličtina?" ptám se.

Nastává ticho. "Samozřejmě španělština," řekli.

"Když je svoboda", povídám, "tak já bych se chtěl potápnout u vraků na pobřeží."

Vrchní velitel vstal a beze slova s několika důstojníky odešel z místnosti. Důstojník, který mě přivedl, mi potom oznámil, že nesmím opustit "Puerto Argentino". (nový název přístavu Stanley)

Vyšel jsem před budovu. Moji přátelé na mě čekali. Mike si tuká na čelo a ptá se, proč jsem vlajku nesundal.

"Neměl jsi mi ji dávat," bráním se.

Je krásný slunečný den. Pomáhám malovat na střechu místní nemocnice červený kříž. Lidé jsou zamlklí. Nikde není vidět děti. Přes noc se život od základu změnil. Na ulicích jsou namalovány šipky, prikazující autům jezdit vpravo. Jezdilo se zde vlevo jako v Británii. Úřední řeč se stává španělština. Nikdo z místních obyvatel španělsky neumí. Byla zrušena falklandská měna. Falklandská libra je o dvacet procent hodnotnější než britská. Na úřední místa zasedli Argentinci.

Nad ostrovy se rozhostilo podivné ticho. Britská válečná flotila směřuje do jižního Atlantiku. Obě válčící strany jsou rozhodnuty bránit svoje "práva" silou, ale 1800 ostrovanů chce žít v míru. "Když se střeli, i ovce se špatně pasou a vlna je hned méně kvalitní..."

Čas plný napětí a událostí!

Na katolické faře bydlí devět polských emigrantů. Jsou to námořníci, kteří opustili rybářské lodě a požádali o azyl na Falklandách na protest proti puči v Polsku. Již dva měsíce pracovali jako nádeníci při uklidu Stanley. Byli krajně nespokojeni. A teď ještě ke všemu válka. Nejhorší na všem bylo, že jim anglická policie sebrala doklady. Nový argentinský velitel policie tvrdí, že jejich doklady nedostal. Nabízí jim, že mohou požádat o azyl Argentinu. Poláci však nechťejí. Snažím se jim pomoci alespoň jako tlumočnick.

Sprátně jsem se s několika argentinskými vojáky. Kromě hlavního

útočného komanda, jehož důstojníci jsou vycvičení v Anglii, jsou zde tisíce nezkušených a nešťastných vojáků. Je jim pořád zima a schovávají se před studeným větrem. Vojáci se začali opevňovat. Někteří si postavili jakési dětské bunkry z plátů rašeliny, kterou si upravovali vojenskými lopatkami. Argentinská armáda nemá žádnou organizaci. Je špatně zásobena potravinami, vojáci mají hlad. Někteří jsou vyzbrojeni puškami až padesát let starými. Nedovedl jsem si představit, že by se mohli úspěšně bránit ohromnému vojenskému potenciálu Anglie. Vždyť i loďstvo vypadalo historicky.

Anglická válečná flotila se nezádržitelně blížila k ostrovům. Spojné státy ji poskytovaly družicovou informační síť. Naděje obránců rašelinových doupat na přežití byla nepatrná.

S armádou přiletěli i váleční korespondenti. Celý prokřehlí bloumali přístavem. Pozval jsem je na Polku a uvařil čaj. Jeden z nich, Max Paul, u mě přespál do rána. Spřátelili jsme se.

Max se narodil v Paraguayi. Jeho otec byl vysokým velitelem wermachtu. Hned po válce uprchl z amerického zajateckého tábora do Jižní Ameriky. Max se s otcem neshodl, a tak odešel do Buenos Aires, kde vystudoval žurnalistiku.

"Ne, práci pro armádu nemám rád, ale jinak bych se těžko uživil", říká.

Bylo o čem vyprávět a tak jsme usnuli až k ránu. Ráno si dal do batohu fotoaparát a šel po tom novém světě svobody fotografovat.

Ten obranný val z rašeliny se mi jevil jako spiknutí sebevrahů. Jose je kaprál a povoláním učitel. Rychle chápe, co mu vysvětluji.

"Přežít se dá jen v balvanech, pisku a oceli. Nic nesmí trčet nad terén."

Pomáhám malé skupině vojáků stavět kryt. Ostatní vojáci se jim smějí. Za čtyři hodiny je kryt pro pět vojáků hotov. Manuel klade pušku do střílny a jen tak zkusmo míří.

Přikoulel jsem ještě několik balvanů dovnitř krytu. "Aha, na sezení," dovtípili se vojáci. Zvedl jsem balvan a zapasoval ho do otvoru střílny.

"Kulky mohou létat i dovnitř," povídám.

Nastalo rozpačité ticho, které se proměnilo v napětí. Odcházejí!

Vždycky jsem úporně hledal, už jako voják základní služby, nějaký způsob, kterým by se vojáci mohli bránit. Ale myslím, že i přes halasná provolání o demokracii a spravedlnosti žádný stát takový zákon nemá. Mohlo by to vypadat třeba takto:

Důstojník je vyškolený koordinátor vojáků, kteří jej dobrovolně poslouchají, protože bojová akce do které je důstojník vede, je totožná s jejich morálním krédem a splňuje všechny prvky obranného charakteru. V každém jiném případě se pro vojáky důstojník sám stává nepřítelem, stejně jako vláda, která důstojníka vybavila takovou mocí. V případě, že voják nedodrží ustanovení stává se pak sám plně zodpovědným za všechny zločiny, které takto spáchá.

Jel jsem k přátelům na farmu. Že nemám opouštět Puerto Argentino? Vždyť všichni důstojníci tvrdili, že je svoboda. Když jsem se k večeru vrátil, čekala tam na mne vojenská hlídka. Podrobili mně osobní prohlídce a osvětlili všechny moje filmy, které jsem měl v batohu. Špatně jsem v noci spal.

Ráno vařím čaj. Čas posledních dnů je plný napětí. Britská flotila uzavírá kruh kolem ostrovů. Poslouchám stanici BBC. Pobřežní vody Falkland jsou vyhlášeny jako válečné pásmo. Pojednou se na palubě ozvou kroky. Poklopem do kajuty vchází dva muži v civilních šatech. Kdybych řekl, že se mi nelíbili, nebylo by to přesné. Setkal jsem se už s takovými typy. U nás se jim říká "kontráši". To první, co člověka praští do očí, je nadutost a jistota moci. Jeden z nich si sedl na schody a s rukou v kapse kabátu mě chladně pozoroval. Druhý ke mně přistoupil a zeptal se: "Co tady děláš?"

Začal jsem jim vysvětlovat, že pluji na jih a že mě na ostrovech zaskočila válka. Vytáhl z kapsy jakési malé album a pomalu v něm listoval fotografiemi směrem ke mně. Na fotografiích byla mučená zohavená lidská těla.

Cítil jsem, jak mi stéká pot po zádech. Tušil jsem, že proti těmto dvěma nemám žádnou šanci.

Na palubě se ozvaly kroky. Ten muž opět schoval malé album do kapsy. Vešel Max se dvěma dalšími novináři. V ruce držel kameru. Srdečně mě pozdravil a přivítal se s oběma muži.

"Pojd na palubu, chceme tě natočit", řekl Max.

Vyšel jsem ven a začali jsme natáčet. Novináři mi kladli s rutinou otázky pro moje interview. Ti dva v pláštích chvíli nespokojeně přihlíželi, pak odešli. Novináři potom se mnou sešli do kabiny. Uvařil jsem jim kávu. Překvapili mě, že se přestali vyptávat. Maxovi kamarádi také odešli. Zůstali jsme o samotě a Max otevřel kameru. Film v ní nebyl.

"Musíš odplout, přistě už ti nepomohu," řekl.

Přichází důstojník z ostrahy přístavu. Má prý do dvou hodin opustit argentinské území. Po příchodu se podíval na střežení chladně řekl: "Radím vám, abyste ve výsostných vodách Argentiny vyvěsil argentinskou vlajku", řekl a odešel.

"Vývěs tu vlajku", radil mi Mike.

"Žádnou nemám," povídám.

Obrátil se a odešel domů. Za půl hodiny byl zpátky s argentinskou vlajkou. Ušil ji z uruguayské vlajky a našil tam i sluníčko. Ještě než jsem ji vytáhl na Polce pod pravý saling, domaloval jsem slunci na vlaje fixem kanoucí slzy. Mike se usmál a řekl: "Ty jsi dítěna".

Za hodinu jsem vyplul.

Je 10. března 1982. Pluji k severu. Britové zahajují blokádu ostrovů. V pobřežních vodách mě doprovází vojenská helikoptéra. Její kulomet na mne míří snad jen z cvičných důvodů.

Odplouvám do silné bouře, která se po dvou dnech mění v uragán. Všechna válečná pravidla přerušují své bojové akce a dryftují s bouří. Neptun je na vodách jižního Atlantiku opět nejmocnějším pánem. Obrovské vlny se s hukotem převalují. Uklidil jsem vše z paluby. Polka vzdoruje uragánu a vlnobití bez plachet. Pochopil jsem, že i ten velký oceán má svoje hranice a bez hranic je jen lidské utrpení a bída.

15. dubna 1982. Je noc. Zalamující se vlny zalévají plachetnici a převracejí ji častokrát stěžněm do vody. Vždy se však rychle stavi zpět. Sedím uvězněný v plovoucí ocelové konzervě. Nezbyvá než čekat. V pět hodin ráno obrovská vlna převrátila Polku stěžněm dolů. Byl jsem vymrštěn z kóje. Ucítil jsem v pravé ruce prudkou bolest. Lezl jsem chvíli po stropě a snažil se zastavit proud vody tekoucí dovnitř škvírou hlavního poklopu. Čas se nekonečně vlekl, než se jachta zase obrátila do svojí normální polohy.

K večeru se bouře utišila. Polka se

divoce zmitá na "mrtvých" vlnách v úplném bezvětří. Pravou ruku jsem si přivázal k tělu (natržený sval) a vyšel na palubu. Stěžen se chvěl na uvolněných lanech. U salingu byl prasklý po celé délce jednoho metru. Nerezové trubky z ochranné stříšky silné čtyři centimetry byly neuvěřitelně zprohýbané. Stejně jako radarový odrážec na vrcholku stěžně. Chyběla poziční světla. Prostě spoušť. Rychle jsem připravil šrouby a vylezl na stěžen, kde jsem se připoutal. Mohl jsem pracovat jen levou rukou. Přidržel jsem se nohama. Ta práce mě tak vyčerpala, že jsem jen stěží dokázal slézt dolů.

V noci začal vát vítr, ale neměl jsem síly postavit plachty. Teprve k ránu Polka vyrazila k severu.

Po dvou týdnech od vyplutí z přístavu Stanley jsem přistál v Montevideu, hlavním městě Uruguaye, abych opravil loď a dal rodině zprávu, že jsem živ.

Je květen, na jižní polo-kouli začíná zima, ale u nás je jaro.

Neznámí, nebo méně známí čeští operní pěvci "Zlaté éry"

Fred Rosenfeld

Zeptáte-li se australského milovníka operní hudby, zda zná nějaké světové české operní pěvce, asi na vás vyvalí oči. Položíte-li stejnou otázku milovníkům oper všude jinde na světě, okamžitá odpověď bude Emma Destinn. A pak dlouho nic! Položme tuto otázku českému milovníkovi operní hudby. Ten si vzpomene na Emu Destinnovou, pak možná ještě na Otokara Mařáka a snad i na Jarmilu Novotnou. Mimochodem, poslední incenace Prodané nevěsty, která byla uvedena těsně před druhou světovou válkou ve vídeňské opeře s Jarmilou Novotnou v titulní roli, je stále považována za jednu z nejlepších "Prodanek" všech dob.

Zabývám se otázkou českých operních hvězd již dlouho dobu a nashromáždil jsem mnoho materiálu a anekdot, ale začneme od začátku.

Pocházím z Karlových Varů, kde měl můj dědeček obchod s galantním zbožím. Otec studoval chemii, a jeho mladší bratr měl převzit obchod, když však tragicky zemřel, dědeček otci bez ceremonie oznámil, že je konec studií a že se musí zaučit v obchodě. Karlovy Vary v té době patřily k předním lázeňským městům a pravidelně hostily světovou smetanou. Mezi ni patřil i Sam Wanamaker, majitel obchodního domu v New Yorku, který se léta přátelil s dědečkem. Když pochopil, že ten má s otcem problémy, nabídl mu, že si Pavla vezme k sobě a zaměstná ho. To se také stalo a můj otec pobyl dva roky v New Yorku. Tam brzy přišel na to, že angličtina je podobná němčině, kterou mluvil plynule, a tak si ji vypomáhal, kde mohl. Ale jednou se mu to nevyplatilo. Prodával jedné velmi dobré zákaznici voňavku a svoji německou angličtinou ji nabídl, aby si trochu nalila na dlaň a přivoněla si. Dáma však strnula, zrudla a beze slova odešla. Pan šéf si druhý den otce zavolaal a povídá mu: "Rosenfelde, vím, že máš potíže s angličtinou, ale musíš si dát větší pozor. Nemůžeš dámám říkat: "Shit a little in your hand, and smell it". Nalít je totiž v němčině schuetten. To však není

podstatné, důležité je, že můj otec chodil za svého pobytu v New Yorku pravidelně na "bidýlko" do Metropolitní opery. Carosa tam slyšel snad osmdesátkrát. Lásku k opeře si zachoval i po svém návratu. Měl velkou sbírku gramofonových desek a není divu, že se u nás dost o hudbě mluvílo. Moje oblíbená otázka byla: Kdo si myslíš, že byl největší basista či tenorista všech dob? Odpověď byla vždy stejná. Z tenorů Caruso a z basistů Šaljamin. Moje příští otázka zněla: A co Češi? A odpověď byla překvapující: Karel Burián. Nikdy předtím jsem to jméno neslyšel a přesto byl Karel Burián velká hvězda, na stejné úrovni s Emou Destinnovou. Rozpory mezi vedením oper a umělci jsou legendární. Když se umělec s vedením nedohodl mohl jít hledat štěstí jinde, a to byl případ Karla Buriána. Ten sice u nás vystupoval, ale jméno si udělal mimo vlast, v Evropě a hlavně v New Yorku. Tak jako Caruso byl špičkou lyrických tenorů, Karel Burián byl špičkou hrdinných tenorů. Byl hlavně představitel Wagnerovských oper. Zpíval však Dalibora v Praze, v Berlíně Dona Joseho v Carmen, kdy Carmen zpívala Ema Destinnová. Největší operní domy si ho vyžadovaly spolu s Emou Destinnovou jako pár. Karel Burián zemřel v roce 1924. Jeho nástupcem byl Leo Slezák. Ten měl nejen impozantní hlas, ale i postavu. Jednou hostoval v Karlových Varech v Lohengrinovi. Ke konci druhého jednání, když dozpívá svou árii, tak měl nastoupit do labutě, která přejížděla jeviště, a měla ho odvézt do zákulisí. Ten večer to nějak nevyšlo. Slezák ještě zpíval, když už za nim labuť přejížděla přes jeviště. Slezák se divil, proč se diváci smějí, ale klidně dozpíval. Poté se obrátil a zjistil, že labuť už mizí v zákulisí. Jako by nic se otočil k divákům a klidně se zeptal: "Neví tady někdy, kdy odjíždí příští labuť?"

Proč vám to říkám? Protože Leoš byl Čech a Encyklopédia Britannica ho označuje jako "Czech tenor known for his performance of Wagnerian operatic roles." Zemřel v Bavorsku v roce 1946.

V roce 1970 jsem byl svojí firmou poslán do Evropy a Ameriky na nákup různých strojů. Dostal jsem se i na týden do New Yorku. Při té příležitosti jsem navštívil i své bývalé sousedy z Melbourne, kteří se usadili v Newarku v New Jersey. Byl krásný jarní den a my jsme šli

po obědě na špacír okolo jejich domku. Na jednom rohu mne upoutala impozantní vila na velkém pozemku, která se stylem moc nehodila k okolí, a navíc dělala opuštěný dojem. Na můj dotaz, jsem obdržel následující odpověď: "Jo, tam žije místní veličina. Je to bývalá slavná zpěvačka Metropolitní opery, a žije tam jako poustevnice již celou řadu let, ale její jméno budete sotva znát." Rekl jsem: "No uvidíme, jak se jmenuje?" Odpověď zněla "Jeritza" Jo, Jeritza - já vím dobře, kdo to je. Mironchodem, největší zpěváci té doby se nazývali obvykle jenom příjmením - tedy Caruso, Melba, Slezak, Callas atd. Jeritza patřila do této kategorie. Ale proč vám to povídám? Protože slavná Jeritza nebyla nikdo jiný než Česká Marie Jehličková, narozená v Brně v roce 1898. Debutovala v Olomouci v roce 1918 a dokonce zpívala Jenůfu ve Viedeňské opeře před samým císařem. Nevím, zda někdy zpívala v pražském Národním divadle.

A na závěr ještě jedna příhoda, pravdivá, i když se netýká českých pěvců. Za dob slávy Carusa, jezdila Metropolitní opera na zájezdy po Americe. Jednou v Philadelphii, dávali zrovna Bohemu s Carusem a Aldou. V posledním jednání, když se basista Colline loučil s kabátem, který musí prodat, aby mohl koupit Mimi potřebné léky a má zpívat árii Veccia Zimarra, neboli "Coat Song", basista najednou chraptivě zašeptal: "Já ztratil hlas, já nemohu zpívat!" Caruso klidně prohlásil: "Já to zazpívám za tebe, jen hýbej pusou". A to se také stalo. Caruso stál otočen zády k publiku a zpíval. Árie měla velký ohlas, který Segurola klidně přijímal pro sebe. Nikdo netušil, že zpíval Caruso. Na žádost ostatních pak později Caruso tuto árii natočil na gramofonovou desku. Tato deska nikdy nebyla za jeho života zveřejněna a existovalo jen málo kopií. Když se pak Carusa ptali co mají dělat s matricí, odpověděl: "Zničte ji, nechci kazit basistům kšeft." Po Carusově smrti začala velká shánka po této desce. Hledala se po světě 33 let, než se konečně našla v rodině jednoho Carusova přítele. His Masters Voice pak desku vydal pod číslem DL 100. Na jedné straně je krátká historie, včetně vyprávění Frances Aldy, která tehdy zpívala roli Mimi, a na druhé straně je pak sama árie.

Ale vraťme se k českým oper-

ním pěvcům. V programu AIDY, která byla provedena ve Velké opeře v Praze v roce 1948, stojí psáno: "Nutno poznamenat, že "Aida" má určitý, třebaže nepřímý vztah k české opeře. Její první evropská představitelka byla česká pěvkyně Tereze Stolzová, vzácná přítelkyně Verdiho, pro níž vlastně mistr roli psal. Zasluhou Terezy Stolzové též později Verdi zadal přednostně Národnímu divadlu "Othella", které tuto operu provedlo hned po milánské premiéře..."

A tím končím. Doufám, že když si tyto řádky přečte naše slavná Ema Destinová, ať už je kde je, tak se nebude na tom žebříčku operní slávy cítit tak opuštěná.

P.S. A tak mne napadlo, že možná existují i jiní fanouškové, kteří by měli o tyto unikátní záznamy zájem, i když kvalita nahrávek není samozřejmě nejlepší. Dal jsem tedy dohromady jednu audiokazetu s následujícím obsahem:

Caruso/Destinová - Gomez -

Il Guarany

Destinová - Měsíčku na nebi hlubokém..

Slezak - Lohengrin

Heš - Kouzelná flétna

Caruso - La Boheme (Coat Song)

Destinová - Lidové písně

Slezak - Meistersinger

Novotná/Masaryk - Lidové písně

Kdyby měl někdo zájem, rád udělám kopii za náhradu jedné prázdné 90 min. kazety a poštovného.(asi \$10.-)

Objednávky do redakce.

HUMOR

Při cvičnémletu říká pilot - začátečník: "Pane instruktore, a co mám dělat, když chci přistát?" "Ježíšmarija, já myslel, že instruktor jste vy!"

"Tak už vím, kdo mi ukradl auto!"

"A proč něco neuděláš?"

"Já si ještě počkám, až ho zloděj nově přestříká!"

"Tati, co je to karmzik?" "Ale taková blbá ryba." "Ale tady píšou, že karmzik skáče po skalách."

"No vidíš, jaká je to blbá ryba."

Před odjezdem do lázní nařizuje manželka manželovi: "A kanárkovi dávej pravidelně vodu!" "Bez starosti," odpovídá manžel, "já vím, co je to žízeň."

Muž, celý v sádře, leží na nemocničním lůžku a s námahou píše dopis do nakladatelství: "Vážení, ve vaší učebnici pro parašutisty - samouky je na 22. stránce, pátý řádek shora, nesporně chyba."

Hádal se kdysi Alexandre Dumas starší s nakladatelem o svůj honorář. V té době začali vycházet v sešitovém vydání Tři mušketýři. "Tak přidáte mi sto franku" za arch nebo ne?" končil trapnou debatu Dumas. "Nepřidám, stejně už vás přepláci." "Dobrá," řekl Dumas, "tak já nechám mušketýry jednoho po druhém pomřít." A pak už se jen ozvalo prasknutí dveří. V dalším sešitě končil poslední odstavec tragicky. "Zločinný syn mylady stáhl Athose do mořských vod a někde v hlubinách se strhl boj na život a na smrt. Porthos, Aramis a d'Artagnan bezmocně přihlíželi.". Poslední řádek vyzníval už zcela beznadějně: "Všichni tři vespolek zahledli, jak se na povrch vyvalila rudá skvrna. Nebylo pochyb, byla to krev, krev jejich statečného přítele..." Zároveň, když se sešit objevil na trhu, zaťukal u Dumase sluha z nakladatelství. "Promiňte, mistře. Nesu novou smlouvu. Dostáváte o sto franku za arch víc." A příští sešit Tři mušketýrů začínal větou: "Náhle se moře pod lodí vzducho a prudkým rozmachem se vynořilo tělo toho, kdo souboj přežil. Byl to Athos, hrabě de la Fére..."

Křížovka s vtipem

Pemčička: AMP, KRO, Laco, Naga, omrah	Přítelkyně (knih.)	Národní koberce	Lid	Seználost	Barmat		Průběh mnoha (supr.)	Národní základ	Národní	Bouřel	Indický azvaz	Zn. mlh empéru	
Národní starost míst	A	G	O	R	A	Národní v kóli	A	T	E	R		A	
Sibířská bavna	S	O	B	O	L	Slovenská másto Ukazovací zájmeno	Z	I	L	I	N	A	
	1. až tajenky	Základ řeka	B	Y	L	A	T	A	K	A	V	Častočný výlov ryb	
Levou ruhou	L	E	V	O	M	D	Z	Japonská střela	N	A	G	O	
Jméno nordijských loďů	O	L	A	V					Země voda	L	E	A	
Režie	S	I	T	A					MPZ Liberec Pout do Mladky	L	L		
Ukazovací zájmeno	O	N	E	N					Mluví rozhlas v Sečnově relaci	A	O		
	Proti kvalitám	Základ stěže	L	A					100 km dálkou	M	D	V	
Vozce sulfidu přehled nálež	P	D	S	Kamenitá stěže	Japon 2.82 km Kohout (přes)	R	Běžná železná						
Vojenská jednotka	R	O	T	A	Kodkavě bavny	Daroval		Přímý zápis	Častočný zápis	K	A	V	A
Místní jméno	O	S	V	A	L	D	Ověř Černý jako	P	O	H	O	V	
Slovenská stěže 1. pádu	K	T	O	Kollet Vezel	V	A	H	A	K	trávní Anžela Slovenská řeka	K	A	
SPZ Vsetín	V	S	S	Přímý podnět Čas (slav.)	M	I	T	A	S	Základ pale Na kterém místě?	K	O	S
Vedle oparu	A	I	D	A	Almá 4 Ztr. mau- zet. v kavě ap.	I	V	Ztr. mau- zet. v kavě ap.	K	R	A	SPZ Tachov	
Výsledok betnich láz	S	L	I	N	A	Pout betnich stěže rafa	R	A	D	O	S	T	
Umělecký stěp	I	N	E	Společný stěp	M	R	A	V	E	N	E	I	
Litnový pout se kamra	T	A	L	1. až tajenky	I	D	N	E	S	Běžná stěže			

HABER - PILOT
Pty Limited
PRODUCTION

AUSTRALSKÉ LISTY

Vydává: **HABER - PILOT** Pty Limited
A.C.N. 002 830 613
7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145
Tel. (02) 9636 1873
Fax. (02) 9631 2024

Vedoucí redaktorka:

Jana Haberová a redakční kruh

Názory redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem příspěvků.
Časopis vychází jednou za dva měsíce.

ADVOKATNI KANCELAR HYMANS SOLICITORS

We provide a full range of professional legal advice,
We are prompt, efficient and have a genuine interest in the
welfare of our clients.

* Family Law	* Conveyancing (fixed prices)
* Wills and Probates	* Business / Company Law
* Workers' Compensation	* Personal Injury
* Hearing Loss	* Criminal Law

FIRST CONFERENCE FREE

Česky mluvící právnička - Petra Morávek BEc.LLB.

Suite 31, 3rd Floor Phone: (03) 9793 7676
88-90 Walker St, Fax: (03) 9793 7585
Dandenong 3175 Mobil: 019 420 738
Office also at 450 William St, Melbourne, 3003
- by appointment only

NEW AGAIN

PTY LTD

Opravy karoserie, nový lak, vnější i
vnitřní úpravy, odstranění rezu, všechny
modely a druhy aut.

BODY REPAIRS

7 b PERAK St. MONA VALE
telefon: (02) 9999 2595

Zveme vás na nezapomenutelnou dovolenou MAGNETIC ISLAND

Ostrov věčného léta, romantických zálivů, zlatých pláží a kokosových palm, je
osm kilometrů od Townsville v severním Queenslandu. Má rozlohu 52 kilometrů
a je z větší části národním parkem. Ostrov má všechny služby města, obchody, 15
výborných restaurací, 4 turistické resorty, golfové a tenisové kurty, plachetnice,
procházky panenskou přírodou. Je zde zábava pro dospělé i pro děti.

Nabízíme moderní, kompletně vybavené dvouložnicové (pro 5 osob) a jednolůžnicové
(pro 3 osoby) byty na pláži Nelly Bay s nádherným výhledem na moře. Na požádání
zašleme fotografie a další informace. Navštivte nás a my vám promítáme video.

Týdenní pronájem - \$290. - za jednolůžnicový byt.

Beachside Palms Holiday Units

Frank Baychek

7 Wilberforce Ave, Rose Bay, NSW 2029, tel (02) 9371 9164

Pohled z okna bytu.

**Stěhování nábytku,
mezistátní - zámoří.**

**Brisbane, Melbourne- týdně
Nth QLD, SA & WA - čtrnáctidenně.
(02) 9365 5535**

**Bezplatné porady.
Bezpečné a odborné uskladnění.
fax (02) 9365 5304**

1a Palmerson Grv. (roh Atherton Rd) OAKLEIGH 3166

Tel: (03) 9564 7679 Fax: (03) 9564 7752

AH: (03) 9801 2796 Mob: 041 201 6556

Lic. No. 31446

ZAŘÍDÍME:

*Vaše cesty do celého světa.
Návštěvy z České i Slovenské republiky.
Cesty kolem světa. Ubytování, půjčování aut.
EURORAIL - vlakem po Evropě.
Cesty lodí, autobusové zájezdy.
Cestování po Austrálii a další.*

AUSTRALSKÉ LISTY
JEJICH BUDOUCNOST JE NA VÁS

SUSTEK

LUST NOMINEES P/L TRADING
AS PAINT SPOT

DISTRIBUTORS OF PAINT
AND PAINTERS' SUPPLIES

Ph: 9557 4109, 9557 2863

Fax: 9557 4924

378 Centre Rd, Bentleigh 3204

BENTLEIGH PAINT SPOT

**Chcete vymalovat dům,
zkrášlit byt?
Využijte služeb české firmy,
která nabízí všechny služby
pro malíře,
spolu s radou odborníků.**

volejte: 03 9557 4109, 03 9557 2863

APPLIED COMPUTER SYSTEMS (Australia)

Nabízí systém vytvořený zvlášť pro vás! (viz obal)

MULTIMEDIA

Capture video in real-time to your hard disk. Editing with special effects and sound. Playback under Windows in true colours. Full motion CD video playback

TV-VIDEO

Live TV on your PC. Capture single frame at 320 x 240. Tinting or photo retouching. Full motion sequencer. Record to tape in S-VHS quality.

VIDEO-PRO

Linear or nonlinear editing. Quality of output up to Betacam. Time code for single frame accuracy. Adjustable compression digital recording.

CZECH

AIRLINES

FLY OK FLY ČSA

**POHODLNÁ CESTA DO
PRAHY A EVROPY
S VÝBORNÝM SPOJENÍM Z BANGKOKU**

Kontakujte naše cestovní kanceláře nebo přímo:

**CZECH
AIRLINES**

Suite 809, AUSTRALIA SQUARE TOWER, SYDNEY
P.O. BOX H110, AUSTRALIA SQUARE, NSW 2000
TELEPHONE: 9247 6196 FACSIMILE: 9232 1713